

Inhoud

VOORWOORD	3
DERMATOSEN BIJ VLAAMSE PRIMITIEVEN	4
BALANS	7
KORTE BERICHTEN	9
OVV-PERSMEDEDELINGEN	13
<i>OVV-motie betreffende het taalbesluit van de Vlaamse regering .....</i>	<i>13</i>
<i>De koning slaat de bal mis .....</i>	<i>13</i>
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	14
VGCV-CULTUUR	15
TENTOONSTELLINGEN	16
BOEKBESPREKINGEN	18
PERSONALIA	22
BRIEFWISSELING	23

VMMV-Berichten: KATERN ingevoegd.

www.vgcv.be

Nog meer informatie
Makkelijk om te reageren
Of in discussie te treden

Splits zelf de sociale zekerheid... word lid van het Vlaams ziekenfonds!

Hoofdzetel: Hoogstratenplein 1 - 2800 Mechelen - www.vnz.be

Vlaams & Neutraal Ziekenfonds

www.vnz.be - 0800-179 75

Overtuigd Vlaams

Het Vlaams & Neutraal Ziekenfonds steunt resoluut de eis van de Vlaamse Beweging voor de splitsing van de sociale zekerheid. Dit is geen egoïsme maar een gezonde solidariteit met de huidige en toekomstige generaties Vlamingen. Enkel met een Vlaamse ziekteverzekering kan er een doeltreffend gezondheidsbeleid gevoerd worden.

Bewust Neutraal

Meer dan 70.000 leden weten dat het Vlaams & Neutraal Ziekenfonds partijpolitiek neutraal is. Onze ongebonden positie zorgt er ook voor dat zowel patiënt als zorgverstrekker compleet vrij zijn in hun keuze. Daardoor geniet het Vlaams & Neutraal Ziekenfonds een ijzersterke klantgerichte en sociale reputatie.

Verrassend voordelig

Bij het Vlaams & Neutraal Ziekenfonds zit u goed wat de door de wet verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering betreft. Maar wat meer is, onze uiterst volledige aanvullende verzekering maakt het verschil. Bij ons geniet u van onder meer volgende voordelen:

- tot 300 euro voor geboorte- en adoptiepremies;
- tot 100 euro voor brilglazen en monturen;
- tot 60 euro voor kampen en inschrijving bij een sport- of fitnessclub;
- tot 25 euro voor voetverzorging;
- en nog zoveel meer.

**Aansluiten is heel eenvoudig.
Bel ons gratis nummer:
0800-179 75 en wij doen de rest.**

Het Vlaams & Neutraal Ziekenfonds heeft kantoren in heel Vlaanderen.

VOORWOORD

Met dit nieuwe formaat en de veranderde opmaak begint een nieuw tijdperk voor het VGV en ons ledenblad "Periodiek".

In 1998 werd "Periodiek-Nieuwsbrief" in het leven geroepen als aanvulling op het klassieke tijdschrift. Het was de bedoeling sneller in te spelen op de actualiteit, uitgebreider te informeren over de interne werking van de vereniging en over de contacten met overheid, politiek en andere Vlaamse verenigingen. Het medium bood ook een forum aan de leden om van gedachten te wisselen over geneeskunde en gezondheid in Vlaanderen.

Acht jaar later communiceren we over deze aangelegenheden meestal via onze fraaie webstek (www.vgv.be). Zo zijn de teksten van het recente succesvolle symposium "25 jaar Vlaamse Gezondheidszorg: preventie is samenzorg" al enkele weken online beschikbaar. De webstek wordt nog te weinig gebruikt als forum voor discussie.

Ons ledenblad was dus aan herschikking en vernieuwing toe. Een jaar geleden werd na bevestiging van de leden een redactieraad (samenstelling: zie laatste bladzijde) opgericht, om Periodiek een nieuwe impuls te geven. Tot er zich een jongere opvolger aandient, was Jan Gyselincx bereid hoofdredacteur te worden. Hier ligt nu zijn eerste werkstuk voor.

We hebben geluisterd naar de leden die de enquête invulden, en daardoor zijn sommige rubrieken geschrapt, andere kregen een meer prominente plaats. En er zijn ook nieuwigheden. Zo kregen wij reeds enkele medisch-historische bijdragen toegestuurd van eminente auteurs, en prof. em. Dr. André Kint bijt in dit nummer de spits af met een artikel over "Dermatosen bij Vlaamse Primitieven".

Politieke balans, korte berichten over wat reilt en zeilt in de Vlaamse geneeskundige en politieke wereld, persmededelingen van VGV en OVV, ontwikkelingssamenwerking, VGV-cultuur, boekbesprekingen, personalia en briefwisseling blijven hun vertrouwde plek behouden.

Ik hoop dat deze vernieuwde Periodiek aanzet tot meer betrokkenheid van de leden bij de werking van de vereniging. In het najaar zijn er immers verkiezingen, niet alleen in uw gemeente, maar ook in het VGV. Het is nodig dat een aantal jongeren hun verantwoordelijkheid nemen, en het bestuur vervoegen, zodat het VGV ook in de 21ste eeuw op het spoor blijft om de beleidsmakers aan te sporen de Vlaamse zelfstandigheid in te vullen.

Jan Van Meirhaeghe
Voorzitter VGV

Heel wat clinici hebben medische afwijkingen die op schilderijen te zien zijn ontleed en ziekten, zoals rheuma, oog- en huidletsels, op werken van kunstenaars uit verschillende scholen geïdentificeerd.

De Vlaamse Primitieven hebben met grote nauwkeurigheid hun omgeving geobserveerd en afgebeeld. Het is daarom niet verwonderlijk op hun werken huidafwijkingen waar te nemen, waarop een precieze diagnose kan worden gesteld. Sommige ervan werden reeds in de medische literatuur vermeld.^{1,2} Vele werden nog niet opgemerkt. In deze mededeling wordt hierop ingegaan hoofdzakelijk aan de hand van werken van Jan Van Eyck en Hugo Van Der Goes.³ Om praktische redenen worden de schilderijen niet afzonderlijk behandeld, maar wordt een overzicht gegeven van de gevonden huidletsels. Ze worden op basis van hun klinische aspecten gegroepeerd.

Ouderdomsverschijnselen zoals actinische elastose, huidrimpels, actinische keratose, werden vanzelfsprekend dikwijls afgebeeld. Bekend in dit verband is het portret van kanunnik Joris van der Paelen door Jan van Eyck, waarop men onder andere elastose, keratosen en leucoplakie kan zien. Andere voorbeelden vindt men bij talrijke personages van het Lam Gods van Jan Van Eyck, zoals de profeten, de pelgrims en de heremieten. In de groep van de profeten (links onder op het middenpaneel) worden enkele mannen afgebeeld met actinische elastose, miliumcysten en zelfs comedonen (fig.1). Het gaat om afwijkingen die aan langdurige blootstelling van de huid aan zonlicht te wijten zijn.

Hyperpigmentatie is duidelijk te zien op het door Jan Van Eyck geschilderde portret van zijn vrouw Margaretha. Het gaat om geelbruine tot bruine pigmentvlekken ter hoogte van de linker slaapstreek, de linker wang en de linker zijde van het voorhoofd. Hoewel de oorzaak ervan niet met zekerheid te bepalen is, zou het gebruik van parfums aan de basis ervan kunnen liggen. Pigmentvlekken worden ook door Hugo Van Der Goes bij Sint Jozef weergegeven in het Portinari triptiek en op het schilderij "De Geboorte van Christus" dat in de Gemäldegalerie in Berlijn wordt bewaard.

De vrouw op het dubbelportret Arnolfini, geschilderd door Jan van Eyck en bewaard in de National Gallery van Londen, lijdt aan *uitdrogingsdermatitis* van de handen (fig.2). Dit kan afgeleid worden uit de ruwe en licht schilferende huid van de buigzijde van de hand en de vingers, alsook uit de discrete buiging van de vingers, als gevolg van de verminderde soepelheid van de hoornlaag.

Atopische dermatitis is een frequent voorkomende dermatose, waarvan de kliniek naargelang van de ernst van de ziekte en de leeftijd van de patiënt variëren kan. Een duidelijk voorbeeld ervan vindt men op het Portinari tryptiek van Hugo van Der Goes, dat te Firenze in de Galleria Uffizi bewaard wordt. De twee kinderen van de schenker in de linker benedenhoek van het linker luik afgebeeld lijden aan uitgesproken atopische dermatitis (fig.3). Hun gelaat is opgezet, rood, schilferend met een duidelijke plooi van Dennie-Morgan ter hoogte van de onderste oogleden. De handen zijn eveneens aangetast en vertonen bovendien kloofjes en hyperkeratose van de vingers.

Chronisch eczeem gaat gepaard met *lichenificatie*. Hieronder verstaat men een accentuering van de huidtekening, zodat de huidoppervlakte grof en ruw wordt. Dit kan gezien worden op de afbeelding van Sint Antonius die met de bel in de hand op het linker zijpaneel van het Portinari triptiek weergegeven is. De huid van de pols en van de handrug is verdikt en de huidtekening is er versterkt. De heilige lijdt tevens aan chronisch rheuma met zwelling van de metacarpophalangeale en interphalangeale gewrichten.

Fig.1. Jan Van Eyck. Lam Gods. Gent, Sint-Baafskathedraal. Centrale paneel, detail profeten. Actinische elastose met miliumcysten en comedonen bij de persoon links. Pigmentnaevus op de neustop bij de rechter persoon.

Hyperkeratosen van de handpalmen komen op de schilderingen van de Vlaamse Primitieven vaak voor. Men kan aannemen dat dit in verband staat met het vele manuele werk dat in die tijd verricht moest worden. Opnieuw kunnen wij naar Hugo Van Der Goes verwijzen, die op meesterlijke wijze de handen van zijn personages heeft geschilderd. Op het Portinari tryptiek heeft een van de engelenfiguren op het achterplan van het middenpaneel een grijze en verdikte hoornlaag op de beide handpalmen, terwijl de huidplooiën normaal gebleven zijn. Daar deze engel ook in het gelaat een droge grijsachtige huid heeft, kan aan *ichthyose* gedacht worden. Bij deze ziekte is namelijk de huid overal ruw en schilferend, terwijl de plooiën onveranderd blijven. Rechts van datzelfde centrale paneel ziet men enkele herders met grove handen en verdikte ruwe vingers. Het zijn handen van mensen die zwaar werk verrichten. Analoge afwijkingen vindt men op de handen van verschillende apostelen op het schilderij “De dood van Maria” van Hugo Van Der Goes, dat men in het Groeninge museum te Brugge zien kan.

Xanthelasmata zijn ovaalvormige, vlakke, gele gezwellen op de oogleden, die op hyperlipidaemie kunnen wijzen. Men kan er waarnemen bij Christoffel, de op het voorplan staande figuur op het paneel van de pelgrims van het Lam Gods.

Littekens kunnen uiteenlopende klinische beelden geven. Ook dit werd door Jan Van Eyck geobserveerd. Zo heeft de vrouw op het dubbelportret Arnolfini een licht uitpuilend litteken op de linker pols, terwijl er bij een van de profeten op het voorhoofd een ingezonken litteken te zien is.

Tumoren worden op heel wat personages afgebeeld. Het gaat zowel om cysten, als om congenitale of goed- of boosaardige gezwellen. Een van de figuren in de groep van de “profeten” in het Lam Gods vertoont een bruine koepelvormige tumor op de neustop (fig.1) en op het paneel dat pelgrims voorstelt is er een man te zien met op het voorhoofd twee bruine tumoren met hobbelig oppervlak. Vermoedelijk heeft men in beide gevallen met aangeboren afwijkingen te maken, die bij de eerste als een *pigmentnaevus* op de neustop en bij de tweede als *hamartomen* kunnen worden geïnterpreteerd.

Van de goedaardige tumoren worden *verrucae seborrhoicae* en *cellulaire naevi* frequent afgebeeld. Voorbeelden vindt men bij Kanunnik Van Der Paele en Sint Donaas op het schilderij De Madonna en kanunnik Van Der Paele, bij Judocus Vijd op het Lam Gods (fig.4), bij Sint Jozef op “De Geboorte van Christus” van Hugo Van Der Goes. Jan Van Eyck heeft een keratotisch papilloom weergegeven op de buitenzijde van het bovenste rechter ooglid van Sint Donaas.

Op het prachtige portret van kardinaal Albergati door Jan Van Eyck vindt men op het voorhoofd rechts een huidskleurige koepelvormige tumor met alle kenmerken van een *sebuncyste*, een *week fibroompje* tussen het linker oor en de schedel en een halfbolvormig gezwel op het voorste derde van de linker ramus mandibulae (fig. 5).

Fig. 2. Jan Van Eyck. Het Arnolfini Dubbelportret. London, National Gallery. De vrouw lijdt aan uitdrogingsdermatitis van de handen en heeft een litteken op de linker pols.

Fig.3. Hugo Van Der Goes. Portinari triptiek. Florence, Galleria degli Uffizi. Atopische dermatitis bij twee kinderen van de schenker.

Fig.4. Jan Van Eyck. Lam Gods. Gent, Sint-Baafskathedraal. Jacobus Vijd. Cellulaire naevi in het gelaat. Tumorale opzetting van de linker angulus mandibulae en twee koepelvormige tumoren op het voorste derde van de rechter ramus mandibulae.

Hier gaat het om een dieper liggend proces, dat waarschijnlijk in verband staat met tandcaries.

Ook Judocus Vijd, de schenker van het Lam Gods, heeft op het distale derde van de rechter ramus mandibulae twee koepelvormige gezwellen, die met normale huid bedekt zijn en vermoedelijk op een proces ter hoogte van de tanden kunnen wijzen. Men vindt er tevens een duidelijke opzetting van de rechter angulus mandibulae (fig.4), waarvan de aetiologie moeilijk te bepalen is. Het zou kunnen gaan om een onderliggende tumor van de parotis of om een lymfklierproces.

Gezien de frekwentie van het *basocellulair carcinoom* is het niet verwonderlijk ook deze tumor terug te vinden. In de linker naso-labiale plooi van kanunnik Van Der Paele is er een kleine indieping met een iets uitpuilende wal te zien. Het beeld stemt overeen met een beginnend *basalioom*.

Kardinaal Albergati heeft op de linker neusvleugel een zeldzamere vorm van deze tumor. Men bemerkt er namelijk een horizontale indieping met bruinachtig oppervlak, als gevolg van retractie van de huid door een onderliggend gezwel. Dit is het beeld van een *sclerodermiform basocellulair carcinoom* (fig. 5).

Tot slot vertoont kanunnik Van Der Paele symptomen van *arteritis temporalis*. Het gaat om uitgezette bloedvaten ter hoogte van de linker slaap en de duidelijk zichtbare arteria temporalis onder de dunne huid van het voorhoofd. Het gegeven dat de kanunnik ziek was wanneer dit portret werd gemaakt en daarom van koordienst werd ontslagen, past geheel bij deze diagnose.⁴

De waargenomen huidletsels die nauwkeurig met gekende klinische gegevens overeenstemmen tonen aan dat de Vlaamse Primitieven voor hun personages teruggrepen naar modellen die ze echt hebben gezien. Ze bevestigen tevens de vaardigheid van deze kunstenaars in het weergeven van waargenomen feiten. Tenslotte geven zij ons een inzicht in de pathologie van de huid in de Middeleeuwen.

Voor de illustraties van dit artikel werd materiaal uit het Dierick-archief (Universiteit Gent, prof. M. De Mey) beschikbaar gesteld.

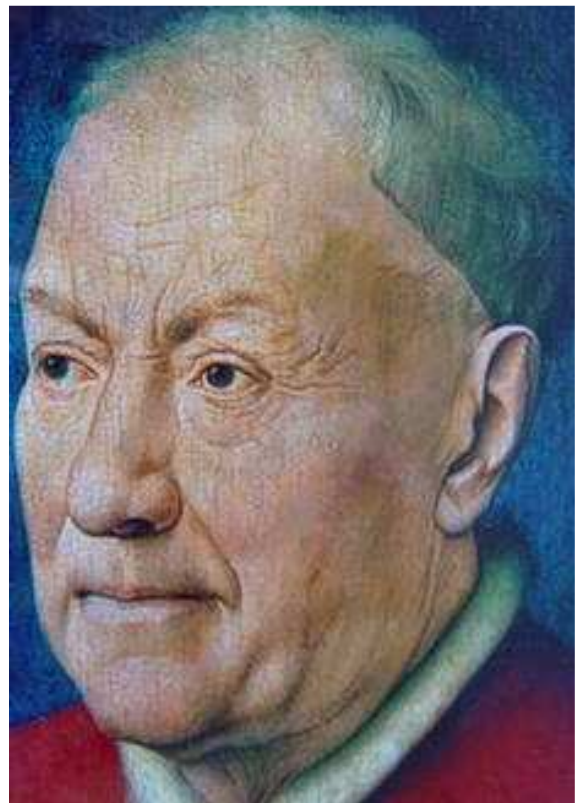

Fig.5. Jan Van Eyck. Kardinaal Niccolo Albergati. Wenen, Kunsthistorisches Museum. Cellulaire naevi ter hoogte van het voorhoofd, een verruca seborrhoeica in de linker wenkbrauw, een sebumcyste op de rechter helft van het voorhoofd, een sclerodermiform basocellulair carcinoom ter hoogte van de linker neusvleugel, een klein week fibroompje tussen het linker oor en de schedelhuid en een koepelvormige tumor op het distale derde van de linker ramus mandibulae.

Literatuur

1. Crijns M., R. van Leeuwen Huidziekten in de beeldende kunst. Glaxo Dermatologie 1992.
2. Kint A., De Cleene M., Poriau M. De huid van de Madonna en de kanunnik. EOS 2005, maart, 62-66.
3. Kint A. In Catalogus "Van Dichtbij gezien", Universiteit Gent-Hogeschool Gent 2005
4. Dequeker J. Kan men uit schilderijen iets leren over ziekten in het verleden? Onze Alma Mater 1980;34:46-57

De *koninklijke nieuwjaarstoespraak* van 31 januari II. heeft in Vlaanderen om verschillende redenen kwaad bloed gezet.

De vorst veegde niet de Walen of Franstaligen, doch alleen de Vlamingen de mantel uit : de boodschap was dus communautair helemaal uit evenwicht.

Hij voer niet enkel uit tegen de "openlijke" doch ook tegen de "omfloerste" separatisten, wat neerkomt op allen die de Vlaamse autonomie gevoelig willen uitbreiden, dus alle Vlaamse politieke partijen die zich geschaard hebben achter de resoluties van het Vlaams Parlement van 3 maart 1999 en / of die het huidige Vlaamse regeerakkoord hebben ondertekend. Concreet werd zijn toespraak geïnterpreteerd als een aanval op het "Manifest voor een zelfstandig Vlaanderen in Europa" van de denkgroep "In de Warande".

Een niet-verkozen staatshoofd, dat zijn status enkel dankt aan erfopvolging, moet zich onthouden van uitspraken over de politieke keuzes die deelgebieden maken over de organisatie van hun eigen bestuur.

De reactie van minister-president Yves Leterme was ongewoon scherp : "wie pleit voor het institutioneel status-quo doet de mensen meer kwaad dan goed".

Indien het Hof verder die weg opgaat, zal het de sympathie van Vlaanderen meer en meer verliezen.

Op 28 januari II. organiseerden CD&V en N-VA onder ruime belangstelling in De Schelp van het Vlaams Parlement "de derde Vlaamse conferentie" met als thema : *de Vlaamse grondwet*. Prof. Bart Maddens, Drs. Frank Judo en Prof. Frank Delmartino hielden de referaten en na een debat met het publiek werden de besluiten voorgelegd door Luc Van den Brande.

Die conferentie was de aanzet voor de indiening, op 1 maart II., van een tekstvoorstel voor een Vlaamse grondwet, met als uitgangspunt : "Vlaanderen is een natie geworden".

Eerder hadden Sp. a - Spirit, VLD en Vlaams Belang reeds een analoog voorstel ingediend. Dat Vlaanderen een grondwet krijgt is natuurlijk nuttig. Doch het praten daarover mag geen alibi worden voor het verwaarlozen van de opbouw van een Vlaams front met een stevig programma voor Vlaams zelfbestuur bij de eerstvolgende federale regeringsvorming.

De *tweetaligheid* van het *personeel* in de *Brusselse gemeenten* boert snel achteruit.

Uit het rapport van de Brusselse vice-gouverneur in februari II. blijkt dat op een totaal van 2.439 nieuwe benoemingen in 2004 het taalattest ontbreekt in 1741 dossiers (= 71 %).

Verder blijkt dat hij slechts in 17 % van de onrechtmatige benoemingen een schorsing uitsprak en dat hij verzwijgt welk gevolg de Brusselse regering heeft gegeven aan de voorgestelde schorsingen. De kans is klein dat we dat ooit te weten komen, want het Bureau van het Brusselse Parlement heeft een verzoek van alle Vlaamse partijen, om over het rapport van de vice-gouverneur een debat te houden, afgewezen.

Tenslotte pleit hij ervoor om de "taalwetgeving aan te passen aan de realiteit".

Bij dit alles vraagt men zich af hoe het komt dat de Vlaamse leden van de Brusselse regering dat over zich heen laten gaan en enkel reageren met verbaal protest.

De *kloof* tussen de *Vlaamse en Waalse economie* wordt steeds groter, zo blijkt uit cijfers van het Instituut voor de Nationale Rekeningen. Tien jaar geleden bedroeg het verschil in bruto binnenlands product per inwoner tussen Vlaanderen en Wallonië 25 % ; in 2004 is de kloof gegroeid tot 27,4 % (De Tijd, 01.04.06).

Getuigen van die kloof zijn de werkloosheidsgraad die in Wallonië meer dan het dubbele bedraagt van die in Vlaanderen en de duidelijk lagere Waalse werkgelegenheidsgraad in vergelijking met de Vlaamse.

Een eerste oorzaak van die toestand zijn de hogere loonkosten per eenheid product in Wallonië, ondanks de hogere lonen in Vlaanderen : dat vormt een concurrentie-handicap voor Wallonië. Om die handicap weg te werken is dus een sterkere loonmatiging of/en een grotere productiviteitsverhoging nodig dan in Vlaanderen.

De verbetering van de Waalse arbeidsmarkt wordt gehinderd door een tweede factor : de Vlaams-Waalse geldtransfers via SZ en overheidsfinanciën zorgen voor zodanige vervangingsinkomens dat de prikkel tot zelfredzaamheid veel te laag wordt voor initiatieven ter bevordering van werkgelegenheid en tewerkstelling. Die geldtransfers zijn dus contraproductief voor Wallonië : ze verzachten de Waalse pijn doch dragen niet bij tot de Waalse heropleving en zijn zelfs de motor geworden van de Vlaams-Waalse divergentie ; ze hebben geen springplankeffect doch een hangmateffect.

Daarom moeten het loonbeleid, het werkgelegenheidsbeleid en het werkloosheidsvergoedingbeleid zo snel mogelijk overgeheveld worden van het federale niveau naar de deelstaten. Dat is in het belang van Vlaanderen en Wallonië.

Op 8 februari II. keurde het Vlaams Parlement de *Europese grondwet* goed. "Waarom, nadat Frankrijk en Nederland die grondwet hebben weggestemd ?" zal U zich afvragen.

Daar is inderdaad zowel in de Vlaamse politieke partijen als in de Vlaamse beweging heel wat over gediscussieerd.

De stelling van de "pro's" was : we hebben met alle andere parlementen in België een samenwerkingsakkoord gesloten dat bepaalt dat, wanneer Vlaanderen of een andere deelstaat zich in het kader van het Europese subsidiariteitsbeginsel verzet tegen een EU-voorstel, België automatisch één van zijn twee bezwaarstemmen gebruikt ; zo krijgt Vlaanderen rechtstreeks een stem in het Europese kapittel en die kans mogen we niet laten gaan. De stelling dus "Beter één vogel in de hand dan tien in de lucht."

De stelling van de "contra's" was : die Europese grondwet is politiek dood ; in die omstandigheden zet het Vlaams Parlement Vlaanderen beter op de Europese kaart door de Europese grondwet te kelderen. De stelling dus van "de dode mus".

Indien de Europese grondwet er toch doorkomt of indien een nieuwe grondwet het subsidiariteitsbeginsel ("de Europese Gemeenschap mag alleen wetgevend optreden indien ze de beoogde doelstelling beter kan verwezenlijken dan de lidstaten") terug opneemt, haalt de groep van de "éne vogel" gelijk, zoniet had de groep van "de dode mus" het bij het rechte eind.

De *Deense cartoons* hebben gedurende maanden een deel van de wereld beroerd.

Wie de twaalf originele tekeningen, die in de Jyllands-Posten op 30 september II. werden gepubliceerd, heeft bekeken, zal hebben vastgesteld dat er hooguit twee (Mohammed met een bom in de tulband en Mohammed met een kromzwaard in de hand) beledigend voor de (niet gewelddadige) moslims konden zijn.

Wat velen niet weten : aan de twaalf originele tekeningen werden door Deense imams nog drie andere met wel manifest beledigend karakter toegevoegd (Mohammed met een varkenskop, Mohammed als pedofiele kinderverslinder en een biddende moslim die verkracht wordt door een hond) en die werden in december II. in de Arabische wereld verspreid.

De gevolgen zijn bekend : een hevige, op meerdere plaatsen gewelddadige, reactie waarbij zelfs doden vielen. Tot daar de feiten.

Wat over dit alles te denken ?

Sommigen stellen dat het verbod van de Islam om Mohammed af te beelden door iedereen moet geëerbiedigd worden. Dat verbod kan mijns inziens enkel de Moslims binden.

Ik vind wel dat je mensen in hun godsdienstige overtuiging niet moet kwetsen, doch dat geldt dan voor alle godsdiensten, nietwaar Chokri ben Chikha en Aalsterse carnaval-vrienden.

In geen geval echter zijn gewelddadige reacties te verrechtvaardigen en evenmin kan een verbod van de vrije meningsuiting worden ingevoerd.

Eric Ponette
3 april 2006

PALLIATIEVE DAGCENTRA

In 2004 wou Demotte de financiering van de palliatieve dagcentra stop zetten. De palliatieve dagcentra zijn een typisch Vlaams gegeven, in Wallonië bestaan ze omzeggens niet. Na zware politieke druk uit de Vlaamse regering werd de financiering vanuit federaal verder gezet voor 2005. Voor 2006 echter ziet het er naar uit dat Vlaanderen zal mogen opdraaien voor de financiering. In dit specifieke dossier sneuvelt het solidariteitsprincipe, want Franstalig België wil blijkbaar geen Vlaamse projecten financieren. Blijkbaar is solidariteit alleen maar goed als het de Franstaligen goed uitkomt. Net nu, in volle euthanasie-discussie, zal Demotte dus niet meer verder investeren goed beseffende dat volgens De Standaard (18-3-2005) een kwart van de terminale Vlamingen kiest voor palliatieve zorgen...

Louis Ide

WERKGELEGENHEIDSGRAAD ALLOCHTONEN

Koen Van den Heuvel (CD&V) bestudeerde de cijfers van de werkgelegenheidsgraad van autochtonen, van allochtonen buiten de EU en van allochtonen binnen de EU in 2005 in België op basis van cijfers van het jaarverslag van de Nationale Bank (GvA 17.02.06). Hij kwam tot de vaststelling dat de werkgelegenheidsgraad van allochtonen buiten de EU in Vlaanderen 45 % bedroeg tegenover 25 % in Wallonië. Om een correcte vergelijking tussen Vlaanderen en Wallonië te maken, lijkt het logisch die cijfers in verhouding te stellen tot de algemene werkgelegenheidsgraad in beide gewesten, respectievelijk 64 % voor Vlaanderen en 55,5 % voor Wallonië (Manifest Denkgroep "In de Warande" 2005, p. 59).

Zo komt men voor Vlaanderen tot $45/64 = 0,70$ en voor Wallonië tot $25/55,5 = 0,45$.

Dat betekent dat de tewerkstellingsgraad van allochtonen buiten de EU in Vlaanderen 56 % groter is dan in Wallonië voor eenzelfde algemene werkgelegenheidsgraad.

Wie sprak daar over het onverdraagzame Vlaanderen en het verdraagzame Wallonië ?

Eric Ponette

CONTINGENTERING

Amper een half jaar geleden werd het contingent opgehoogd tot 833 op "wetenschappelijke gronden" volgens Demotte. Ter herinnering : oorspronkelijk zouden er 600 artsen een riziv-nummer krijgen, vervolgens 650 en 700. Recentelijk ventileert de Belgische planningscommissie dat het contingent weer moet opgehoogd worden tot 1025. De planningscommissie bereidt een KB voor dat dit moet mogelijk maken, zodat Demotte alleen nog met plezier zijn handtekening er moet onder zetten. De souplesse waarmee het contingent keer op keer wordt aangepast zogezegd op wetenschappelijke gronden staat in schril contrast met de rigiditeit die wordt gehanteerd in het kinesistencontingent. Wil het nu wel niet lukken dat door die rigiditeit alleen maar Vlaamse kinesisten in de kou staan én dat door de voortdurende aanpassingen van de artsencontingenten de Franstaligen nooit zullen beperkt hebben en de Vlamingen wel? Wel wetende dat er al een historische artsenplethora in Franstalig België aanwezig was! Waar moet dit toe leiden? Hoe lang blijven de Vlamingen dit pikken?

Louis Ide

FEDERALE RECUPERATIE KWALITEITSBEWAKING

Zoals in de meeste Noord-Europese landen is Vlaanderen jaren geleden

gestart met de kwaliteitsevaluatie in ziekenhuizen.

De eerste professionele benadering werd door het Centrum van Ziekenhuiswetenschappen van de K.U.Leuven opgezet in samenwerking met de staat Maryland (USA). Dit leidde tot het huidige Navigator-project (evaluatie van klinische indicatoren zoals ziekenhuissterfte, longembolie, decubitus...) en Delta (patiënt- en personeelstevredenheid in ziekenhuizen en verzorgingsinstellingen). Meer dan de helft van de Vlaamse ziekenhuizen nemen op vrije basis deel aan deze projecten.

In 2004 werd het nieuwe Vlaamse Kwaliteitsdecreet uitgevaardigd waarbij ziekenhuizen zich moeten inschrijven in projecten om de kwaliteit van het ziekenhuis te evalueren en te verbeteren. Alle ziekenhuizen zijn verplicht een minimale inspanning voor te leggen.

Vlaanderen heeft dit jaar voor het eerst kwaliteitsindicatoren teruggekoppeld aan de ziekenhuizen op basis van de Minimaal Klinische Gegevens die zij met veel moeite en vertraging van de federale overheid heeft kunnen bekomen. Ieder ziekenhuis kreeg zijn resultaten in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde.

De Wereldgezondheidsorganisatie zette een internationaal project op PATH (performance assessment tool for quality improvement in hospitals). Dit is een regionale bevoegdheid aangezien kwaliteit, programmatie en erkenningen van gezondheidsinstellingen regionale bevoegdheden zijn. Niet zo, de federale administratie trok het project naar zich toe.

Ondanks alles wordt het PATH-project dat voorbij is vervolgd door de Belgische overheid om kwaliteitsindicatoren voor te stellen die dienstig kunnen zijn voor gans België. In de werkgroepen zijn de Vlaamse ziekenhuizen nauwelijks

vertegenwoordigd, want actief in Navigator en andere projecten.

E.P.

TAALHOFFELIJKHEID

Onlangs ontving ik van minister Rudy Demotte een briefomslag als "MEDECIN GENERALISTE AGREE" over generieken van het RIZIV een brief met aanspreking "Monsieur le Docteur" over het GMD.

Zowel de Federale Overheidsdienst als het RIZIV beschouwen Vlaanderen terug als een tweetalig land. Vooral de elite, zoals blijktbaar de geneesheren, worden er dus respectvol in het Frans aangesproken.

Dirk Van de Voorde

EN DIE KAT KWAM WEER

Over het wetsvoorstel tot "oprichting van een Hoge Raad voor Deontologie van de Gezondheidszorgberoepen en tot vaststelling van de algemene beginselen voor de oprichting en de werking van de Orden van de Gezondheidszorgberoepen" hebben we het nog gehad in vorig nummer (Periodiek Nieuwsbrief nr. 1, 2006, p. 13-14).

Sindsdien kregen we antwoorden van de indieners Collega Patrik Vankrunkelsven en Apotheker Annemie Van de Casteele, van de VLD-voorzitter en van politici uit CD&V evenals Vlaams Belang.

We hebben het probleem van de mogelijkheid van inschrijving voor artsen van Vlaams-Brabant op de lijst van de O.G. van Waals-Brabant, zoals geformuleerd in het wetsvoorstel, aangekaart bij vzw "de Rand". Daarop heeft deze vzw onze stelling ondersteund in een brief naar minister Frank Vandebroucke.

Tenslotte heeft het VGV aan Collega Vankrunkelsven laten weten bereid te zijn tot verdere dialoog.

De weerslag van dit alles vindt U in de rubriek "Briefwisseling".

E.P.

MUG HALLE

Sinds we in oktober 2004 aankondigden onze tanden te zetten in dit dossier is er al een en ander gebeurd, zodat we niet meer verschieten van een bokkensprong meer of minder. Maar de manier waarop minister Demotte de gemaakte afspraken aan zijn laars lapt, tart alle verbeelding.

Ik moge u eraan herinneren dat, na het BHV-débaclé, de partijen die de Vlaamse regering vormen uitpakten met de Pyrrhus-overwinning van de Nederlandstalige MUG in Halle. Maar zelfs dat wordt niet gerealiseerd.

Nadat de MUG (Medische Urgentie Groep) al was afgezwakt tot een PUG (Paramedische Urgentie Groep), blijkt nu dat de uitgeruchte paramedici niet de urgentieartsen van het ziekenhuis in Halle, maar wel de eentalig Franssprekenden van Tubize of Erasmus moeten oproepen! Daarenboven valt een deel van het Pajottenland buiten het werkingsgebied van deze PUG, werd de voorziene begroting verminderd, en de proefperiode ingekort.

Zo komen Franstalige federale politici hun beloften na! CD&V/N-VA, SP-a/Spirit en VLD/Vivant zijn aan zet!

Jan Van Meirhaeghe
01/04/2006

DECONVENTIES RADIOLOGEN

Volgens Artsenkrant (nr. 1740 – 14.03.06) is er een toenemende deconventiegraad van de radiologen, van 26 % vorig jaar naar 32 % dit jaar. Bovendien is de deconventionering veel sterker uitgesproken in Vlaanderen (44 %)

dan in Wallonië (18 %) en Brussel (18 %). Die cijfers worden bevestigd in een brief van de Nationale Unie der Radiologen (NUR) op 23.03.06.

Volgens Artsenkrant heeft de dalende deconventionering te maken met de drastische daling van vier NMR-tarieven halfweg 2005.

Over de reden van het belangrijke verschil in deconventionering van de radiologen in Vlaanderen enerzijds en Brussel evenals Wallonië anderzijds, lopen de meningen uiteen.

De NUR ziet twee mogelijke verklaringen : het impact van de verschillende economische toestand in Vlaanderen en Wallonië enerzijds en het groter aantal privé radiologen in Vlaanderen anderzijds.

Dr. Rudi Van Driessche (BVA) schrijft het verschil toe aan een geringere assertiviteit van de Franstalige radiologen bij de onderhandelingen met directie en medische raad over het recht om bij deconventie supplementen aan te rekenen (Artsenkrant).

E.P.

PROPERE HANDEN

Begin januari hebben wij minister Demotte aangeschreven om hem te herinneren aan het feit dat de Vaste Commissie voor Taaltoezicht hem per brief (02/12/05) meedeelde dat ze in haar zitting van 10/11/05 vastgesteld had dat de tweetalige campagne over de handhygiëne onwettig was. De minister heeft niet gereageerd op onze brief (zie rubriek "Briefwisseling").

Wij kregen wel een reactie van Dr. Gordts, voorzitter van het federaal platform voor ziekenhuishygiëne, die inderdaad bevestigde dat alle tweetalige affiches moesten verwijderd worden. Tevens bleek uit zijn antwoord dat de FOD Volksgezondheid over deze campagne ook klachten kreeg uit Wallonië! Hij deelde verder mee dat in 2006 de campagne wordt herhaald, met ééntalig materiaal.

Dat neemt niet weg dat een campagne ter preventie van ziekenhuisinfecties door bevordering van de handhygiëne tot het preventief beleid hoort, en dus resulteert onder de bevoegdheid van minister Vervotte, en niet onder die van Demotte. Wij hebben minister Vervotte daar eerder al op gewezen (zie Periodiek Nieuwsbrief nr 3, mei-juni 2005), maar ook vanuit die hoek bleef het oorverdovend stil. Wij kunnen alleen maar vaststellen dat zij op dit punt geen Vlaams weerwerk biedt aan de federale recuperatiepogingen van Demotte!

Jan Van Meirhaeghe

PROEFPROJECTEN PSYCHIATRISCHE PATIËNTEN

In december 2004 protesteerden we in een persbericht (Periodiek Nieuwsbrief nr. 1, 2005, p. 19) tegen de intentie van minister Rudy Demotte om 19 proefprojecten voor activering van psychiatrische patiënten stop te zetten.

In november 11. liet SPIRIT in een persmededeling weten dat de minister zijn mening heeft herzien. Het gaat om 16 projecten in Vlaanderen en 3 in Wallonië.

Hij zou nu toch 19 voltijdse arbeidsplaatsen voor de initiatieven van beschut wonen uit het federale sociaal akkoord toewijzen aan de pilootprojecten activering. Protesteren tegen ministeriële intenties is dus soms lonend.

E.P.

MALARIA EN VL-W GELDTRANSFERS

Om het aantal sterfgevallen veroorzaakt door malaria wereldwijd te halveren tegen 2010, is ongeveer 3.2 miljard US \$ (2.7 miljard Euro) nodig per jaar (Scientific American, December 2005). Solidair Vlaanderen zou dit gemakkelijk alleen kunnen opbrengen indien de Walen uit solidariteit met de sukkelaars elders in de wereld ons zouden toelaten dit bedrag, 20 % van wat wij jaarlijks aan hen geven, aan deze malaria patiënten (vooral kinderen)

te geven en aldus hun leven te redden. Wedden...

Jan Peremans

FEDERALE RECUPERATIE ANTICONCEPTIE

In september 2005 stelde minister Rudy Demotte een campagne voor om jongeren erop te wijzen dat anticonceptie toegankelijker is geworden.

In dat kader zette hij een webstek op met informatie over de maatregel die de pil goedkoper maakt en over veilig vrijen in het algemeen ; hij liet ook een fotoroman in 350.000 exemplaren en 900.000 condooms uitdelen.

Behoort dat alles niet tot de sector preventie en is preventie niet een bevoegdheid van de gemeenschapen ?

E.P.

CITATEN

...Flamands et Wallons sont autre chose que des prénoms, ces mots recouvrent des réalités humaines différentes...

Léon HALKIN, Professeur à l' ULg
Cent Wallons du siècle
1995

...terwijl de Franstaligen scrupuleus waken over de eentaligheid van Wallonië, eisen zij overal waar zij zich in Vlaanderen vestigen tweetaligheid - en als het kan zelfs alleen maar Frans...

Lode WILS
BRUSSEL DEZE WEEK
22/09/2005

Koning Albert II heeft met zijn nieuwjaarstoespraak de tot dusverre grootste blunder uit zijn regeerperiode gemaakt. Een gekozen staatshoofd kan perfect politieke verklaringen afleggen, een niet-verkozen staatshoofd, dat zijn functie door erfopvolging krijgt, kan dat niet... De koning hoort zich niet uit te spreken over de kwestie in hoeverre Vlamingen, Walen en Brusselaars binnen dat staatsverband zelfbestuur willen...

Luc VAN DER KELEN
HET LAATSTE NIEUWS
02/02/2006

...Wel spotten met de waarden van het christendom maar niet met die van de islam uit vrees voor wraak, getuigt van hypocrisie en lafheid...

Paul DE BRUYN
GAZET VAN ANTWERPEN
06/02/2006

...Elke Vlaamse partij wil dat de instrumenten die nodig zijn om een dynamisch economisch en werkgelegenheidsbeleid te kunnen voeren, naar de gewesten gaan. Voor mij moet ook de sociale zekerheid ter sprake komen, zeker de gezondheidszorg...

Patrik VANKRUNKELSVEN
DE TIJD
06/02/2006

CITATEN

...De totalitaire versie van de islam wil geen dialoog, ze wil capitulatie...Europa lijkt maar niet los te komen uit zijn neiging tot appeasement. Nochtans zou het al geleerd moeten hebben dat je een totalitair monster niet kan paaien. Hoe meer je het voedt, hoe dries-ter het wordt.

Mia DOORNAERT
DE STANDAARD
10/02/2006

...Als er namelijk één echt separatistische kracht in dit land aanwezig is, dan zijn dat niet de Vlaamse of de Waalse partijen, maar de Franstalige Brusselaars, die van Brussel een zuiver Franstalige stad willen maken. Zo nemen ze in Vlaanderen het draagvlak voor de hoofdstad weg, en brengen ze ook de internationale rol van Brussel in het gedrang...

Brigitte GROUWELS
KNACK
15/02/2006

...Het vertrouwen van de Vlamingen in de instellingen zakt. Volgens een recente studie krijgt het Belgisch parlement het vertrouwen van 29,1 procent van hen. De Vlaamse pers krijgt 28 procent. Onderaan staan de Waalse politieke partijen met 7,7 procent. De politiek neemt de media mee in haar val. Mensen geloven gewoon niet meer wat in de kranten staat...De Vlaamse media zitten grotendeels in een permanente staat van zelfcensuur.

Derk Jan EPPINK
KNACK
22/02/2006

...Als de francofonie een stuk van Vlaams-Brabant wil inpalmen, barst België...

Manu RUYS
DE TIJD
13/03/2006

UITGAVEN VGV

Autokenteken

- Decalco € 2.00,- + € 0.46,- Port
- Aluminium € 3.00,- + € 0.46,- Port
- Fiscaal dagboek € 25.00,- + € 1.38,- Port

OVV-motie betreffende het taalbesluit van de Vlaamse regering

12-12-2005

Het Dagelijks Bestuur van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV) feliciteert de Vlaamse regering voor het initiatief om het huren van een sociale woning afhankelijk te maken van de kennis van de Nederlandse taal of van het volgen van een cursus Nederlands, voor wie die taalkennis nog niet bezit.

Het OVV is steeds van oordeel geweest dat een behoorlijke kennis van de Nederlandse taal een van de meest essentiële voorwaarden is voor de integratie van de allochtonen (Nieuwe Vlamingen) in de Vlaamse samenleving.

Het Dagelijks Bestuur stelt vast dat de beslissing van de Vlaamse regering in Franstalig België in een totaal verkeerd daglicht wordt gesteld en door een aantal Franstalige politici juridisch zal aangevochten worden. Dit illustreert nogmaals dat Vlaanderen en Wallonië steeds verder uit elkaar groeien en dat het hoog tijd wordt voor een volledige politieke scheiding, zoals overigens op deskundige wijze uiteengezet in het Warande-manifest.

Namens het Dagelijks Bestuur van het OVV,
Boudewijn Bouckaert, Algemeen Voorzitter

De koning slaat de bal mis

02-02-2006

Door zijn uitval tegen “een in zichzelf keren van elk gewest, subnationalisme, openlijk of omfloerst separatisme” in zijn nieuwjaarstoespraak op 31 januari II. slaat Albert II twee keer de bal mis.

Vooreerst maakt hij een politieke keuze: die van het status- quo inzake de huidige staatsstructuur. Zo keert hij zich niet alleen tegen een zeer grote groep burgers, doch gaat hij bovendien regelrecht in tegen bestaande resoluties van het Vlaams Parlement en tegen programmapunten uit het Vlaamse regeerakkoord en de Vlaamse regeringsverklaring. Zeker voor een niet verkozen staatshoofd is dat duidelijk een stap te ver.

Doch hij schaadt ook de belangen van de burgers die hij vertegenwoordigt. De toekenning van de Sociale Zekerheid (SZ) aan de Vlaamse en Franse Gemeenschap zal namelijk voor beide een win- win situatie betekenen.

Omdat ze dan vrij hun eigen klemtonen zullen kunnen leggen in de vier grote SZ-deelsectoren: gezinsbijslagen, ziektekosten- en invaliditeitsverzekering, werkloosheidsvergoedingen en pensioenen. Omdat het SZ-beleid dan efficiënter zal verlopen door de koppeling van de vermelde SZ-deelsectoren aan de daarmee overeenstemmende reeds verworven deelstatelijke bevoegdheidsdomeinen: gezinsbeleid, gezondheidsbeleid, beroepsopleiding en arbeidsbemiddeling, bejaardenbeleid.

Omdat, tenslotte, beide gemeenschappen dan zullen geresponsabiliseerd worden tot een financieel en maatschappelijk verantwoord beleid inzake verwerving en besteding van de middelen: dat zal niet alleen de Vlaamse Gemeenschap ten goede komen, doch op termijn ook de Franse Gemeenschap uit het dal helpen.

Namens het bestuur van het Aktiekomitee voor een Vlaamse Sociale Zekerheid (AK-VSZ),

Dr. Gui Celen, Voorzitter
Erik Stoffelen, Secretaris

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Hulp voor een Jemenitische gemeente, vanuit Oost-Vlaanderen

De Oost-Vlaamse gemeente Kruibeke is een interessant voorbeeld om te bewijzen hoe, door de inzet van private burgers, hulp aan de Derde Wereld kan verschaft worden, mét de logistieke steun van het gemeentebestuur.

KRAL : Kruibeke – Al Udayn

De werkgroep KRAL bestaat uit 10 mensen, die zich sterk tot Jemen aangetrokken voelen, en die in het kader van een stedenband Kruibeke-Al Udayn, financiële middelen verzamelen door o.a. de ticketverkoop voor een toneelstuk (Rosalie Niemand), door samenwerking met de Duitse Mercatorgemeente Gangelt, door een kunstveiling in de gemeentelijke tentoonstellingszaal : schilderijen en beeldjes werden door kunstenaars volledig belangeloos afgestaan, en werden dan door een veilingmeester per opbod verkocht.

Ook bekende personen , zoals de actrice Leah Thys (Marianne in “Thuis”), en Chris Thys (Mevrouw Vorlat in “Stille Waters”) hebben hun schouders gezet onder ons project en hun bescherming en medewerking verleend !

Kruibeke is de enige Vlaamse gemeente die door een stedenband verbonden is met de Arabische wereld.

Waarom wil KRAL de inkomsten besteden?

- Verbetering van de gehandicaptenzorg : in Al Udayn leven bijzonder veel gehandicapte kinderen : wij zouden een paar jonge meisjes willen laten opleiden om hen en hun ouders bij te staan, en graag willen we een kleine therapieruimte voor dit doel inrichten.*
- Wij zouden graag enkele meisjes de mogelijkheid geven te studeren (studiebeurs). Want nu is het zo dat meisjes meestal water moeten halen in de bergen voor het ganse gezin, of huishoudelijke taken op zich moeten nemen.*
- Wij denken ook aan het ter beschikking stellen van een paar computers in de school aldaar.*
- Misschien kan er op die wijze een communicatie tot stand komen met jongeren van hier bv. in het Engels. Later komt er dan misschien een jongerenuitwisseling.*

Waarom Jemen ondersteunen?

Jemen is met 580 \$ p.c. per jaar, een van de allerarmste landen..(watertekort – snelle bevolkingsgroei), maar het is het enige land in de regio met een functionerend parlementair systeem, met persvrijheid en met hoge aandacht voor de eerbiediging van de mensenrechten incl. vrouwenrechten !

Jemen heeft onze hulp dringend nodig, en verdient die ook !

In het kader van de interculturele dialoog is deze samenwerking uiterst belangrijk !

*Voor meer informatie: KRAL-secretariaat p.a. Greta D'haene
Keizershoevestraat 14 2610 Wilrijk KRAL@compagnet.be
Rek.nr : 850 – 0695160-56 tel.nr : 03 774 47 36*

VGV Bezoekt

Brussel

29.04.06: VGV en het Doktersgild Van Helmont organiseren samen een bezoek aan de dubbeltentoonstelling in het Paleis voor Schone Kunsten;

Théo Van Rysselberghe Retrospectieve: Belgisch Meester van het Neo-impressionisme en sleutelfiguur naast Paul Signac en Georges Seurat (10.02.06 tot 21.05.06)

Wiener Werkstätte en Paleis Stoclet: “Het verlangen naar schoonheid”. Meer dan 1000 voorwerpen werden ontleend van het Museum van Toegepaste Kunsten van Wenen. Centraal staan de kunstenaars Josef Hoffman (het Stoclethuis is zijn meesterwerk) en Koloman Moser. (17.02.06 tot 28.05.06)

Zonnebeke

10.06.06: Daguitstap militair erfgoed WO1. Samenkomst te Zonnebeke met bezoek aan Memorial Passchendale 1917. Lunch. ‘s Namiddags o.l.v.expert bezoek aan de verschillende slagvelden (w.o. Tine Cot Cemetery) en nieuwe gerestaureerde sites (Bayernwald, Lettenberg ...)

Nog aan te raden

Antwerpen

- Marokko Levend erfgoed, Etnografisch Museum tot 1.10.06
- Koninklijk Museum voor Schone Kunsten: de herinrichting van de permanente collectie 17de – 19de eeuw.

Parijs

- Ingres : retrospectieve Louvre tot 15.05.06
- Cézanne en Pissarro: Musée d’ Orsay tot 28.05.06
- Bonnard: retrospectieve Musée d’ Art Moderne de la Ville de Paris tot 07.05.06

Amsterdam

- Rembrandt en Caravaggio: Van Gogh Museum tot 18.06.06

Londen

- Gothic Nightmare: griezels uit de Britse romantiek Tate Britain tot 01.05.06

J.D.

Voor inlichtingen en ticketreservatie gelieve eerst contact op te nemen met het secretariaat van het VGV Ergo de Waellaan 3, bus 14 – 2100 Deurne-Antwerpen

Tel: 03/322.28.50 – Fax: 03/322.45.14

BROEDERTWIST

Het Leuvens Stedelijk museum Vanderkelen-Mertens heeft samen met het Noordbrabants museum van 's Hertogenbosch een tentoonstelling uitgebouwd onder de titel: "Broedertwist, België en Nederland en de erfenis 1830/1831" te bezichtigen tot en met 30/4/2006.

Het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden (1815-1830) werd na de nederlaag van Napoleon door de grote mogendheden op het Congres van Wenen (1814) opgericht als een bufferstaat ten noorden van Frankrijk. In het voorjaar van 1814 ontsnapte Napoleon echter uit zijn gevangenschap op het eiland Elba om ten slotte definitief verslagen te worden te Waterloo in 1815. De Belgische revolutie begon op 25 augustus 1830 naar aanleiding van de opvoering van de opera "La Muette de Portici". In feite was het niet de bedoeling België los te scheuren van Nederland, maar de volksopstand deinde uit en sloeg over naar Luik en Leuven. Het offensief van de Nederlandse troepen liep dan vast aan het warandepark te Brussel. Op 4 oktober 1830 riep het Voorlopig Bewind de onafhankelijkheid uit en op 21 juli 1831 kreeg België zijn eerste koning in de persoon van Leopold Van Saksen Coburg.

Koning Willem I viel op 2 augustus 1831 opnieuw België binnen en bereikte op 12 augustus Leuven maar dan staken Franse troepen de grens over om de Belgen te steunen. Willem I trok dan wijselijk zijn leger terug.

Aan deze geschiedenis wordt in de tentoonstelling herinnerd door schilderijen, wapentuig, documenten, kunstvoorwerpen, enz. Zowel bij de Belgische opstandelingen als bij de Nederlanders gaven deze gebeurtenissen aanleiding tot een ware heldenverering. De Nederlandse Kroonprins werd de dag voor de slag van Waterloo in Quatre Bras door een kogel gewond in de schouder. Een botscherf van die schouder werd zowaar bewaard in een reliekschrijntje te bezichtigen in de tentoonstelling. Een andere oorlogsheld was Jan Van Speyk, een Nederlandse marine-officier, wiens schip door een verkeerd manoeuvre naar de wal werd gedreven. Hij blies zichzelf en 26 leden van zijn bemanning op samen met enkele Belgen die het schip reeds hadden betreden. Resten van zijn schip en zijn kledij worden als een relikwie getoond.

Eenzelfde verering was er voor Jean-Joseph Charlier "jambe de bois" een Luikenaar die als soldaat zijn been was kwijtgeraakt in een van de napoleontische veldslagen, maar tijdens de Belgische revolutie een kanon achter de barricades in het warandepark had bediend.

Aan de gebeurtenissen in Leuven tijdens de zogenaamde tiendaagse veldtocht wordt ook de nodige aandacht besteed.

In 's Hertogenbosch was de tentoonstelling gratis door de Belgen te bezoeken mits vertoon van hun identiteitskaart, hetzelfde geldt in Leuven voor de Nederlanders, een ontroerende vredesboodschap 175 jaar na de broedertwist.

R.Q.

HET VERLANGEN NAAR SCHOONHEID, DE WIENER WERKSTÄTTE EN HET HUIS STOCLET

17.02.2006 tot 28.05.2006 Paleis voor Schone Kunsten

De Wiener Werkstätte (WW) werd in 1903 opgericht te Wenen door Koloman Moser en Jozef Hoffman met de steun van de industrieel Fritz Wärndorfer. Hun filosofie was het realiseren van een totaalkunstwerk door alles opnieuw te ontwerpen van eenvoudige gebruiksvoorwerpen tot decoratiestukken om zo de toegepaste en schone kunsten in elkaar te laten overgaan. De WW was een vereniging van ambachtslieden waar alle disciplines van de toegepaste kunst werden beoefend. De tentoonstelling toont met 1500 objecten uitgeleend door het Museum für Angewandte Kunst (MAK) te Wenen, een staalkaart uit alle toepassingsgebieden: architectuur, binnenhuisinrichting, textiel, mode, sieraden, keramiek, postkaarten enz. Met WO1 gaat het neerwaarts met de WW en stopt zijn bestaan in 1932. Drie zalen (m.i. was één grote zaal voldoende) zijn voorzien om het meesterwerk van Jozef Hoffman toe te lichten: het Huis Stoclet. Van 1905 tot 1911 werd het gebouw en zijn interieur opgetrokken uit de allerbeste en kostbaarste materialen. Deze investering van de familie Stoclet was zo belangrijk dat de WW tussen 1905 en 1912 kon overleven en verder kon uitgroeien. Tot en met het kleinste gebruiksvoorwerp zoals de zilveren haarborstel of zelfs een snoeischaar voor druiven werd ontworpen. De filosofie van een dergelijk totaalkunstwerk is dat wie door zoveel schoonheid wordt omringd, ook een beter mens wordt. Recent werd de woning met inboedel wettelijk beschermd en geeft deze tentoonstelling de aanzet over de toekomst van dit meesterwerk.

Het blijft evenwel spijtig dat de catalogus, samengesteld door het Mak en het PSK uitsluitend in het Engels is uitgegeven. Maar volstrekt onaanvaardbaar is dat de begeleidende "list of exhibited works" en "exhibition plan" uitgegeven door het Mak en de "Centre for Fine Arts, Brussels" uitsluitend in het Engels is gesteld waarbij het argument kostprijs deze keer volstrekt niet opgaat zoals soms wordt ingeroepen bij de uitgave van een catalogus.

THÉO VAN RYSSSELBERGHE (1862 – 1926)

Deze unieke overzichtstentoonstelling (meer dan 180 schilderijen) is een eerbetoon aan Théo Van Rysselberghe die in de kunstgeschiedenis nog niet de plaats heeft verworven die hij verdient. Samen met Seurat en Signac was hij één van de belangrijkste vertegenwoordigers van het neo-impressionisme en zijn werken vinden we terug in de voornaamste musea ter wereld. Verder zijn er schilderijen van tijdgenoten (naast de reeds vermelde Seurat en Signac ook Cross, Morren, Finch en Knopff) die hem het sterkst hebben beïnvloed. In 1880 werd hij lid van de Academie van Brussel en maakte hij twee reizen naar Marocco (1882 – 1883). De werken zijn warm en licht van kleur en zijn gegrepen uit het dagelijks leven. In 1886 schildert hij o.i.v. Claude Monet en Auguste Renoir, impressionistisch met een losse uitvoering en lichte kleuren (marines).

In 1887 reisde hij voor de 3de keer naar Marocco en o.i.v. de Afrikaanse natuur en het intense licht ontstonden de eerste pointillistische werken. Hiermee begon zijn belangrijkste periode: het neo-impressionisme (1887 – 1899) waarbij hij zich vooral toelegde op portretten, landschappen en marines. Rond de eeuwwisseling verlaat hij het pointillisme en schilderde meer familie- en groepsportretten. In zijn late werken (1905 – 1910) werd zijn stijl meer beweeglijker, realistischer en kleurrijker. Hij overleed op 13.12.1926 te Saint Clair (Fr.)

Er is een catalogus beschikbaar in het Nederlands en het Frans met 270 illustraties in kleur voor de prijs van 30 of 39 euro naargelang de cover.

DE HERINRICHTING VAN DE PERMANENTE COLLECTIE 17 DE - 19 DE EEUW VAN HET KONINKLIJK MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN ANTWERPEN.

Het KMSKA is bezig met een gefaseerde vernieuwing van de vaste collectie. In 2003 werd “Ensor en de modernen” op de benedenverdieping geopend. In deze tweede fase werden 8 zalen vernieuwd. Hierbij een overzicht.

1. De wereld en wensdromen van de burger met stadsgezichten, kerkinterieurs, stilleven, en geschilderde kunstkamers.
2. De genreschilderkunst, toonaangevend in de 19de eeuw, getuigt van de toen geldende waarden en normen met de uitbeelding van personages en taferelen uit het dagelijkse leven. Bijzondere aandacht is er voor de grote betekenis van Adriaen Brouwer.
3. Het atelier van de kunstenaar met geschilderde en geboetseerde ontwerpen. Een eerste ruw ontwerp of bozetto gaat het meer gedetailleerde modello vooraf alvorens het beeldhouwwerk op schaal wordt gemaakt. Bijzonder mooi is de verzameling terracotta's van de Antwerpse beeldhouwer Jacob Johan Van der Neer (1757 – 1838) bijeengebracht dank zij verschillende bruiklenen.
4. Twee natuurlijke visies op het landschap: het Hollands realisme en het 19de eeuwse pleinairisme waarvan H. De Braekeleer de belangrijkste vertegenwoordiger is.
5. Academisch 19de eeuws beeldhouwwerk waarbij alle beelden in deze zaal naakte vrouwen voorstellen ontleend uit historische, bijbelse en mythologische verhalen. De presentatie op stalen sokkels is indrukwekkend.
6. De evocatie van een 19de eeuws salon met talloze schilderijen die de wanden van onder tot boven bedekken en waarbij de belangrijkste werken op ooghoogte werden gehangen. Het Salon was een jaarlijks kunstevenement waar schilders en beeldhouwers hun nieuw werk aan het publiek konden tonen. De kunstwerken werden gekozen door een jury van kunstenaars en kunstkenner. Het eerste Salon vond plaats in Parijs in 1667.
7. Het naturalisme met de uitbeelding van de hardheid van het bestaan van de volksmens zoals bij Eugène Laermans.
8. Tenslotte is er een zaal die de geschiedenis van het museum toelicht dat overigens teruggaat tot het Sint Lucasgilde (14de eeuw).

In 2007 volgt dan de derde fase met de herschikking van de zalen met de Vlaamse Primitieven tot en met de monumentale werken van Rubens en tijdgenoten.

J.D.

NEDERLAND VIERT “REMBRANDT 400”

Rembrandt was de grootste Nederlandse schilder van de Gouden Eeuw en was een onovertroffen meester van het clair-obscur maar bereikte ook als tekenaar ongekende hoogten. Hierbij een overzicht van de activiteiten.

1. Amsterdam

Rembrandt – Caravaggio (Van Gogh museum): Deze confrontatie tussen 2 grote genieën van de Noordelijke en Zuidelijke barok en de invloed van Caravaggio op Rembrandt is het hoogtepunt van dit jaar.

Tekeningen: 2 tentoonstellingen met telkens 60 tekeningen.

Really Rembrandt (Rijksmuseum vanaf 9.03): met een vergelijking tussen echte en valse Rembrandts.

Rembrandt zoektocht van een genie (Rembrandthuis vanaf 1.04): deze tentoonstelling is gewijd aan de 20 jaar durende artistieke en persoonlijke crisis na het overlijden van zijn vrouw Saskia.

Verder nog:

De Joodse Rembrandt, De papieren van Rembrandt, Rembrandt en de bijbel,

Rembrandt Puur, De anatomische les van Dr. Deijrman, een musical in de Carré en een wandelroute “In de voetsporen van Rembrandt.”

Rembrandt & Co (Rembrandthuis vanaf 14.09) Collectie afkomstig van de Dulwich Picture Gallery te Londen.

2. Leiden

- Rembrandt de verteller met etsen in combinatie met een tentoonstelling over landschappen.

3. Den Haag

- Mauritshuis: Tien topstukken.

J.D.

JEHOVAH'S GETUIGEN

SLAVERNIJ VAN HET GEWETEN (uitgave Davidsfonds Leuven, 2005, 120 p.)

Laurens de Keyzer, de auteur van dit Davidsfondsboek, is redacteur van de krant De Standaard en verzorgt er de veertiendaagse rubriek "De kleren van de Keyzer". Hij doet dit in een puntige stijl, met veel humor en met een nostalgische nasmaak.

De openingszin van zijn boek luidt evenwel: "Dit is geen vrolijk boek". Het is eerder met verontwaardiging geschreven. Op het eerste zicht kan je wel enige waardering opbrengen voor de inzet van de Getuigen van Jehovah bij hun huisbezoeken om de "Blijde Boodschap" te brengen, maar ik heb ooit met hen een gesprek over hun leer gehad waarbij het mij vooral opviel hoe weinig bevrijdend die luidt.

Laurens de Keyzer heeft een aantal getuigenissen opgetekend van uitgetreden of uitgesloten leden; de anderen weigerden meestal een interview wellicht omwille van de kadaverdiscipline die in hun gemeenschap heerst.

De leer van Jehovah's Getuigen stelt "dat de aarde voor altijd zal blijven bestaan en dat alle mensen, zowel levenden als doden, die zich naar Jehovah's voornemen voor een verfraaide bewoonde aarde zullen schikken, er voor eeuwig mogen leven" citeert de Keyzer uit de brochure "Jehovah's Getuigen in de twintigste eeuw, 1990" en voegt eraan toe: "maar ook dat alle anderen bij de laatste wereldbrand zullen worden vernietigd (in Armageddon volgens Openbaring 16,16 de plaats waar demonen in de strijd met God zullen verzamelen) - een vooruitzicht waarnaast de rooms-katholieke eeuwige hel haast een pretpark lijkt."

Door de soms schrijnende getuigenissen heen loopt een rode draad. Het verlaten of uitgesloten worden uit de gemeenschap wordt vaak als zeer pijnlijk aanvoeld. Zij blijven soms vereenzaamd achter wegens de breuk met partner, ouders, kinderen. Door de voortdurende indoctrinatie en manipulatie blijven zij alleen achter in een vreemde wereld. Hun zelfvertrouwen en kritisch vermogen is aangetast door de hersenspoeling die zij soms jarenlang hebben ondergaan. Zij missen de warmte die binnen hun eigen kring heerst en hebben last met het aangepaard wantrouwen tegenover de boze buitenwereld, het rijk van de satan. Het toetreden tot de beweging veroorzaakt overigens ook vaak afstotingsverschijnselen in relaties met "ongelovige" familie en vrienden.

Het boek bevat ook, onder meer, een aantal interessante gegevens over het manipuleren van bijbelteksten, het voorspellen en dan weer afblazen van de data van het wereldeinde, de structuren van de beweging en hoe de ouderlingen, lokaal, en het Wachttorengenootschap, wereldwijd, vanuit Brooklyn de touwtjes in handen houden.

Ik zou zeggen: inderdaad geen vrolijk maar wel een lezenswaard boek.

R.Q.

DENKGROEP "IN DE WARANDE"

Zoals reeds is aangehaald in het nr. 1 van de 61° jaargang van "de Nieuwsbrief van het V.G.V.", publiceerde deze denkgroep het "Manifest voor een zelfstandig Vlaanderen in Europa" (tweede druk, december 2005, 252 p.).

Ondanks het feit dat dit boek door bepaalde middens op de index werd geplaatst is het alleszins zeer lezenswaard.

Op een zakelijke, goed onderbouwde en duidelijke wijze wordt een analyse gegeven van de noodzaak van een doorgedreven autonomie voor Vlaanderen en meteen ook voor Wallonië.

Komen aan bod: de verschillende problemen inzake economische ontwikkeling, demografie, gezondheidszorg, mobiliteit, niet-efficiënte transfers, statuut van de hoofdstad, bestuurlijke wildgroei en overlappingsen enz.

Liefst 55 tabellen ondersteunen de vlot geschreven teksten. Een van de meest moeilijke problemen zal wellicht het statuut van de hoofdstad worden. In het woord vooraf wordt dan ook gesteld (p. 3): “Mede dank zij haar vooral zakelijke analyse en haar aandacht voor ook de belangen van Wallonië en Brussel hoopt de werkgroep dat de omvorming van België tot twee onafhankelijke staten aldus bespreekbaar(der) wordt en niet ver- of gehinderd wordt door de negatieve connotatie die “separatisme” per definitie meekrijgt noch door wat hier en nu als “wel of niet haalbaar” wordt beschouwd. Het manifest handelt daarom ook enkel over het “waarom” niet over het “hoe” of over de diverse te ondernemen stappen en te overwinnen hinderpalen. Daarom wordt bijvoorbeeld ook het “nieuw apart statuut” voor Brussel slechts schematisch uitgewerkt”.

In “De Standaard” (3 maart 2006) verscheen onder de titel “Een zelfstandiger Wallonië kan alleen maar een beter Wallonië zijn”, een artikel van Eric Verhulst en Willy De Wit van de onafhankelijke denktank Workforall. Zij stellen: “Maar is het wel terecht dat bovenstaande publicatie (het Manifest) uitsluitend vanuit een separatistische hoek bekeken wordt ?

Los daarvan zijn er toch heel wat zuiver economische motieven die pleiten voor een ver doorgedreven regionale aanpak, zonder dat onze politieke eenheid (volledig) moet verdwijnen. Vandaag kan elke regio immers economisch en cultureel een succesvolle speler zijn op de wereldmarkt”.

Zij ergeren zich ook aan de ingewikkelde staatsstructuur.

Het manifest biedt hierover op blz. 103 een schema met 7 parlementen met 631 parlementaire mandaten, 6 regeringen die 51 posten van ministers en staatssecretarissen tellen, vervuld door 47 personen. Er bestaan grote steden met meer inwoners dan België die het met minder moeten doen.

Laat ons hopen dat men ook in het zuiden van het land stilaan zal inzien dat men met de inhoud van dit manifest wel zijn voordeel kan doen.

R.Q.

GEÏLLUSTREERDE WERELDATLAS: EEN ALLESOMVATTEND BEELD VAN DE AARDE.

Deze atlas is een combinatie van fysische en sociale geografie en is ontwikkeld door een internationaal team van cartografen. Zo ontstaat dan een naslagwerk voor de ganse familie: glashelder modern kaartwerk samen met encyclopedische informatie over geschiedkundige, culturele, milieu - en sociale onderwerpen.

Deel 1 beschrijft de planeet Aarde met talrijke thematische kaarten. Deel 2 bevat 60 kaarten waarbij de 6 continenten telkens worden ingeleid op 4 dubbele pagina's met satellietopnamen, milieu invloeden, de spreiding van de bevolking en de invloed van de mens.

Het boek eindigt met een uitgebreid naslaggedeelte.

Dit schitterend werk is een gebonden uitgave van het Davidsfonds en Fontaineuitgevers met formaat 27 op 34 cm en telt 304 blz.

DAMES MET KLASSE

DAGMAR EICHBERGER

MARGARETHA VAN YORK/ MARGARETHA VAN OOSTENRIJK

Dit boek verscheen n.a.v. de gelijknamige tentoonstelling te Mechelen in het najaar van 2005.

Margaretha van York en Margaretha van Oostenrijk waren 2 machtige vrouwen die hof hielden in Mechelen en de stad een ongekende intellectuele en politieke hoogbloei bezorgden. Het boek gaat dieper in op het leven van deze 2 prinsessen en hoe zij zich politiek en emotioneel konden handhaven in een uitgesproken mannenwereld. Meer dan 250 schitterende kleurenreproducties met begeleidende teksten van een internationaal team van professoren en specialisten geven gestalte aan de pracht en praal van het Bourgondische hof.

Dames met Klasse is een gebonden uitgave van het Davidsfonds met formaat 25 op 30cm en telt 367 blz.

HET LAM GODS**PETER SCHMIDT**

Reeds in 1995 verscheen bij het Davidsfonds een monografie over het Lam Gods van dezelfde auteur. De titel is dan ook de enige gelijkenis want deze schitterende uitgave met een verbluffende fotografie doet één van de meest glorieuze retabels van de Westerse schilderkunst alle eer aan. De auteur is verbonden aan het kapittel van Sint Baafs, hoogleraar aan het Grootseminarie te Gent en docent aan de KUL. Hij ontleedt het retabel luik voor luik en wijst ons op de unieke iconografie en op de middeleeuwse leefwereld.

Het Lam Gods is een gebonden uitgave van het Davidsfonds met formaat 26 op 30 cm en telt 143 blz.
J.D.

LEVEN IN STEEN**P. BULTYNCK**

Leven in steen geeft een indrukwekkend totaaloverzicht van 4 miljard jaar evolutie. Het kwam tot stand naar aanleiding van de gelijknamige tentoonstelling te Leuven. Daartoe wordt de kennis samengebracht van wetenschappers uit de geologie, paleontologie, de wetenschapsgeschiedenis, moleculaire biologie en genetica, de astronomie, de filosofie en de theologie. Het boek besluit met een visie van kunstenaars op deze evolutie.

Leven in steen is een uitgave van het Davidsfonds met formaat 24 op 24 cm en telt 156 blz.
J.D.

ENSOR TOT BOSCH**TILL-HOLGER BORCHERT E.A.**

In 2001 ontstond tussen de kunsthistorische musea van Antwerpen, Gent en Brugge een verregaande samenwerking: de vlaamsekunstcollectie. Dit boek bewijst dat de collecties van de drie musea perfect bij elkaar aansluiten en een uniek en representatief overzicht bieden van de beeldende kunst van de 15 de eeuw tot de 21ste eeuw. De rol van de verzamelaars en de academies in het ontstaan van de collecties worden uitvoerig behandeld. De Franse bezetting was de aanhef voor de oprichting van musea. De laatste hoofdstukken handelen over het ontstaan van de collecties moderne kunst en hoe de drie musea evolueren naar wetenschappelijke instellingen.

Ensor tot Bosch is een uitgave van het Davidsfonds i.s.m. Bozar Books en Mercatorfonds met formaat 23 op 28 cm en telt 192 blz.
J.D.

JAN LAMPO. ANTWERPEN IN LETTERS. SCHRIJVERS OVER HUN STAD.

Davidsfonds, Leuven, 2005. 272 p., 22,50 euro.

Jan Lampo is historicus, journalist, wetenschappelijk medewerker en erfde bovendien literaire kwaliteiten van zijn vader Hubert Lampo.

Hij schreef een vlotlezende compilatie literaire teksten over de Sinjorenstad, plus commentaar en afgewisseld met historische informatie.

Aangename en leerrijke lectuur, ook voor niet-Sinjoren.

J.Gyselinck

RUUD HENDRICKX. JUIST = JUIST.

Davidsfonds, Leuven, 2005. 128 p., 14,95 euro.

Een tweede reeks taaltips van de VRT-taaladviseur. Handig om onder handbereik te houden bij het schrijven. Geen naslagwerk, maar wel boeiend en amusant geschreven.

J.Gyselinck

DR MEIKE WÖRDEMANN. PRIK OF PLEISTER ? ZIEKTES HELDER UITGELEGD AAN KINDEREN.

Illustraties van Benjamin Leroy.

Dauidsfonds, Leuven, 2005. 160 p., 22,50 euro.

Jong en Oud worden geboeid door de duidelijke teksten en de soms grappige illustraties. Een boek dat iedereen moet toevoegen aan zijn huisbibliotheek. Een aanrader, wellicht ook voor op school !

G.Somers

MADELEINE DENY. ONS LICHAAM OP EEN SPELBORD.

Illustraties van Bruno Liance.

Dauidsfonds, Leuven, 2005. 19,95 euro.

Acht speelborden in boekvorm, leerrijk en leuk voorgesteld. Kinderen vanaf 12 jaar samen met hun ouders, oma of opa, zullen er veel deugd aan beleven !

G.Somers

MARK VAN DE VOORDE. GELOVEN IS ACHTERLIJK, ZEGGEN ZE. OPEN BRIEF AAN KERKVERLATERS.

Dauidsfonds, Leuven, 2006. 96 p.

De auteur van dit boekje in pamfletvorm is voormalig hoofdredacteur van Kerk & Leven en een overtuigd Rooms-Katholiek christen. Aangezien ik tot dezelfde strekking behoor, onthoud ik mij van commentaar op de inhoud ervan. Het richt zich tot de kerkverlaters in het algemeen, maar m.i. zijn er twee soorten kerkverlaters. Zij die geen God meer nodig hebben om voorspoedig te leven, en zij die hun zingeving elders gaan zoeken. Wellicht kan men de eerste categorie slechts van gedacht doen veranderen door een nieuwe zondvloed of een derde wereldoorlog. Voor de tweede groep moet het aanschijn van de klassieke kerk grondig veranderen.

Iemand die zijn overtuiging staft met doorslaggevende argumenten, verdient gelezen te worden en biedt ook aan andersdenkenden stof tot nadenken.

J. Gyselinck

In Memoriam Dr. Valeer Deneve

Op 10 september 2005 overleed de bekende Antwerpse kinderarts Valeer Deneve, 82 jaar oud. Hij was destijds mijn stagemester en introduceerde mij in Nederland voor mijn opleiding pediatrie.

Hij was medeoprichter van de bloeiende Vlaamse Vereniging voor Kindergeneeskunde en schreef een onuitgegeven geschiedenis van de kindergeneeskunde in Vlaanderen.

Zijn uitvaart vond plaats in de mooie St. Carolus Borromeuskerk aan het Conscienceplein te Antwerpen.

Wij bieden de familie onze oprechte deelneming aan.

J. Gyselincx

In memoriam Dr. Raymond Panneels 1922- 2006

Onze erevoorzitter Dr. Raymond Panneels is op 16 februari 2006 onverwacht overleden. Dr. Panneels was gedurende meer dan 40 jaar actief in het bestuur van ons Doktersgild. Reeds in 1963 duikt zijn naam op in de geschiedenis van het Doktersgild Van Helmont als contactpersoon tussen het Doktersgild Van Helmont en de Syndicale Kamers. Sindsdien bleef hij lid van ons bestuur. Als minzaam en tactvol persoon waren zijn tussenkomsten van onschatbare waarde telkens er spanningen dreigden binnen onze gilde of met andere verenigingen of instanties. Van 1980 tot 1984 was hij voorzitter. Van zijn voorzitterschap onthouden we vooral de boeiende debatavonden in het kasteel Malou te Sint-Lambrechts-Woluwe. Na zijn voorzitterschap bleef hij actief meewerken als erevoorzitter. Hij combineerde zijn inzet voor het Doktersgild Van Helmont met een druk professioneel leven en een politieke loopbaan. Hij was huisarts in Sint-Lambrechts-Woluwe en ambtenaar in het Ministerie van Volksgezondheid waar hij eindigde als ere-directeur-generaal. Van 1964 tot 1970 was hij schepen van familie en sociale zaken en van 1970 tot 1976 schepen van openbare werken en Nederlandse cultuur in Sint-Lambrechts-Woluwe. Vanaf 1976 tot 1994 zat hij als gemeenteraadslid in de oppositie. Met Dokter Panneels verliest het Doktersgild Van Helmont een grote persoonlijkheid die een belangrijke rol vervuld heeft in de groei en de werking van de vereniging. Wij bieden Mevrouw Panneels en haar familie onze innige deelneming aan. De uitvaart vond plaats in de Sint-Lambertuskerk, Heilighartplein te Sint-Lambrechts-Woluwe.

Dr. R. Vermeulen

CITATEN

...De geschiedenis leert dat assimilatie uiteindelijk, ook met moslims, lukt wanneer de overheid voldoende streng het eigen model verdedigt en op cruciale terreinen zelfs oplegt...

Pieter DE CREM
DE TIJD
20/03/2006

...het kan niet genoeg worden benadrukt dat de belangrijkste stap naar meer transparantie en efficiëntie in de gezondheidszorg, niet anders dan het verder regionaliseren van dit ingewikkelde kluwen kan en moet zijn...

Mathias DANNEELS
HET NIEUWSBLAD
22/03/2006

Als puntje bij paaltje komt, moet Vlaanderen doen wat het nooit heeft durven doen : het Vlaams Parlement moet Vlaanderen uitroepen tot deelstaat van het federale België. Deelstaten hebben een eigen fiscale bevoegdheid, een eigen sociale zekerheid. De Belgisch sociale zekerheid houdt op te bestaan. We leggen onze grenzen vast, zeggen welke provincies bij Vlaanderen horen en we maken een einde aan de faciliteiten in de Rand...

Robert SENELLE
GAZET VAN ANTWERPEN
27/03/2006

Van VGV

Aan de Nederlandstalige leden van de Commissie Sociale Aangelegenheden van de Senaat.

Betreft : Wetsvoorstel tot oprichting van een Hoge Raad voor Deontologie van de Gezondheidszorgberoepen en tot vaststelling van de algemene beginselen voor de oprichting en de werking van de Orden van de Gezondheidszorgberoepen.

Antwerpen, 20/12/05

Geachte Senator,

Reeds op 10 januari 2005 heeft het Vlaams Geneeskundigenverbond (VGV) in een persmededeling geprotesteerd tegen bovenvermeld wetsvoorstel, dat mede op initiatief van minister Rudy Demotte werd ingediend.

Zoals U weet werd op 6 oktober 2005 een nieuwe versie van dat wetsvoorstel ingediend.

In die versie wordt weliswaar aan enkele bezwaren van het VGV enigszins tegemoet gekomen doch in de huidige tekst komen nieuwe voor ons onaanvaardbare elementen voor en we blijven het bovendien oneens met de federale recuperatie van de gezondheidszorg, die de achtergrond van dit wetsvoorstel vormt.

Wij verklaren ons nader:

1. In de Memorie van Toelichting bij Artikel 9 wordt bepaald dat artsen in de zes faciliteitengemeenten rond Brussel (Drogenbos, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Wemmel) en in Bever zich naar keuze kunnen inschrijven op de lijst van de Orde der Geneesheren van Vlaams-Brabant of Waals-Brabant.

Zo tracht minister Demotte een gedoogde bestaande toestand wettelijk vast te leggen.

Dit is een strijd met de huidige grondwettelijk vastgelegde indeling van België in taalgebieden, gemeenschappen, gewesten en provincies.

Bovendien dreigen artsen werkzaam in het Nederlandse taalgebied, die dus voor een aantal aspecten van de volksgezondheid onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap ressorteren, op die wijze aan de Vlaamse regelgeving te worden onttrokken.

2. Artikel 4 paragraaf 4 bepaalt dat de Nederlandstalige en Franstalige afdelingen van de nog op te richten Hoge Raad voor Deontologie van de Gezondheidszorgberoepen afzonderlijk kunnen vergaderen. Die mogelijkheid wordt echter beperkt door twee voorwaarden :

a. een lid van de Regering van een gemeenschap of gewest, of een voorzitter van een Parlement van een gemeenschap of een gewest moeten eerst om een advies verzoeken binnen het kader van de bevoegdheden van hun gemeenschap of gewest

b. een advies wordt geblokkeerd wanneer een meerderheid van twee derden van de andere afdeling er zich tegen verzet.

Deze bepalingen hollen de mogelijkheid van beide afdelingen om afzonderlijk te vergaderen en te beslissen in grote mate uit.

3. Op 3 maart 1999 keurde het Vlaams Parlement een resolutie goed, waarbij gesteld werd : "de normerings-, uitvoerings- en financieringsbevoegdheid betreffende het volledige gezondheids- en gezinsbeleid moeten integraal naar de deelstaten worden overgeheveld, dus ondermeer

met inbegrip van gezondheidszorgverzekering en gezinsbijlagen."

Het wetsvoorstel, dat mede op initiatief van minister Demotte werd ingediend, gaat frontaal in tegen bovenvermelde resolutie van het Vlaams Parlement : het verstevigt immers de unitaire structuur van de gezondheidszorg en is dus noch min noch meer een initiatief tot federale recuperatie van de gezondheidszorg, die volgens de bijzondere wet van 8 augustus 1980 een bevoegdheid van de gemeenschappen is.

Bijgevolg vragen wij U, geachte Senator, om dit wetsvoorstel niet goed te keuren.

Met de meeste hoogachting,

Namens de Raad van Bestuur van het VGV
Dr. Jan Van Meirhaeghe   Dr. Robrecht Vermeulen
VGV-voorzitter   VGV-ondervoorzitter

a.a. de Voorzitters van de Vlaamse politieke partijen,
Minister Inge Vervotte, Minister-president Yves Leterme, de
Pers

Van Prof.Ponette

Aan Hugo Vandenberghe

28/12/2005 (e-post)

Wetsvoorstel Orde der Geneesheren en oprichting Hoge Raad Deontologie Gezondheidszorgberoepen

Geachte Collega, Beste Hugo,

Het Vlaams Geneeskundigenverbond (VGV) vernam dat een nieuwe versie van bovenvermeld wetsontwerp binnenkort besproken wordt in de Commissie Sociale Aangelegenheden van de Senaat.

Zoals U kan lezen in bijgevoegde protestbrief van het VGV, kunnen we ook met deze nieuwe versie niet akkoord gaan omwille van communautaire aspecten die we in onze brief uiteenzetten.

Kan U ons helpen door met de CD&V- leden van vermelde commissie te overleggen hoe dat wetsvoorstel kan worden tegengehouden?

Met vriendelijke groet,

Eric Ponette

Oud- voorzitter en lid van de Raad van Bestuur van VGV

Antwoord

Van Hugo Vandenberghe

Aan Eric Ponette

03/01/2006

Wetsvoorstel Orde der Geneesheren en oprichting Hoge Raad Deontologie Gezondheidszorgberoepen

Geachte heer Ponette, Beste Eric,

Dank voor uw informatief bericht over het wetsvoorstel tot oprichting van een Hoge Raad voor Deontologie. Ik deel de bezwaren die uw organisatie heeft tegen de bepalingen die in strijd zijn met de grondwettelijke indeling van ons land. Eerstdaags overleg ik met partijgenoten en collega's om het wetsvoorstel tegen te houden en te laten herzien.

Met vriendelijke groet,

Hugo Vandenberghe,
senator

Van Patrik Vankrunkelsven, Senator
Lindestraat 9 te 2430 Laakdal

Aan Vlaams Geneeskundigenverbond

Laakdal, 05/01/2006

Hoge Raad voor deontologie

Geachte

Met aandacht heb ik uw brief gelezen naar aanleiding van het wetsontwerp tot oprichting van een Hoge raad voor Deontologie.

Ik ben zelf de indiener van dit voorstel. Het is evenwel het resultaat van besprekingen met alle partijen en geeft niet altijd mijn individuele voorkeur weg.

Het communautaire uitgangspunt is status quo en wat de artsen betreft is dat zeker vatbaar voor discussie, maar de Raad van State zal hier zijn nog zijn appreciatie over geven.

Overigens is dit voorstel niet te nemen of te laten. Van stemming is nog helemaal geen sprake. Er volgt nog een debat in de commissie waar amendementen mogelijk zijn, evenals uw suggesties.

Vriendelijke groeten

Patrik Vankrunkelsven

Van Vlaams Geneeskundigenverbond

Aan Dr. Patrik Vankrunkelsven, Senator
Lindestraat 9 te 2430 Laakdal

Antwerpen, 02/02/2006

Geachte Collega,

Wij danken u voor uw antwoord van 5 januari ll., en wij gaan graag in op uw voorstel om deel te nemen aan het debat over het wetsvoorstel tot oprichting van een Hoge Raad voor Deontologie van de Gezondheidszorgberoepen en tot vaststelling van de algemene beginselen voor de oprichting en de werking van de Orden van de Gezondheidszorgberoepen.

Wij zijn bekommerd over drie belangrijke punten.

1) Dat artsen in de zes facilitéitengemeenten uit de Brusselse Rand en in Bever zich naar keuze kunnen inschrijven bij de Orde van Vlaams-Brabant of Waals-Brabant, is voor ons ontoelaatbaar. Dit punt mag dus niet opgenomen worden in het wetsvoorstel.

2) De Nederlandstalige en de Franstalige afdelingen moeten volledig autonoom zijn, en daaraan moeten geen beperkende voorwaarden gekoppeld worden. Zij moeten afzonderlijk kunnen vergaderen, over de onderwerpen die zij nuttig achten en moeten daarover ook afzonderlijk kunnen beslissen.

Deze evolutie ligt in de lijn van het communautariseringsproces, en sluit aan bij de zienswijze dat gezondheidszorg als persoonsgebonden materie bij uitstek, een zaak van de gemeenschappen is.

3) Wij menen tenslotte dat de oprichting van een Hoge Raad voor Deontologie van de Gezondheidszorgberoepen beter wordt uitgesteld tot na de communautarisering van het volledige gezondheidsbeleid.

Wij willen verder de opbouwende dialoog onderhouden.

Met vriendelijke en collegiale groet,

Jan Van Meirhaeghe
Robrecht Vermeulen

Van Bart SOMERS, Voorzitter
Melsensstraat 34 te 1000 Brussel

Aan Dr. Jan VAN MEIRHAEGHE, VGV-Voorzitter

Brussel, 09/01/2006

Mijnheer de Voorzitter,

In goede orde ontving ik uw schrijven van 20 december 2005, gericht aan de Nederlandstalige leden van de Commissie Sociale Aangelegenheden van de Senaat inzake het Wetsvoorstel tot oprichting van een Hoge Raad voor Deontologie van de Gezondheidszorgberoepen en tot vaststelling van de algemene beginselen voor de oprichting en de werking van de Orden van de Gezondheidszorgberoepen.

Uw drie opmerkingen hebben mijn bijzondere aandacht genoten en u mag ervan overtuigd zijn dat deze aangelegenheid nauwgezet wordt opgevolgd in de schoot van onze Senaatsfractie.

Met vriendelijke groeten,

Bart SOMERS

Van Frank Creyelman, Senator

Dokter Jan Van Meirhaeghe, VGV-voorzitter

Brussel, 12/01/2006

Geachte dokter,

Mijn oprechte dank voor het toesturen van uw brief aan de Nederlandstalige leden van de Commissie Sociale aangelegenheden.

Ik heb de diverse elementen die u opsomt met aandacht gelezen en ben van mening dat ze terecht zijn. Zij zullen waar nodig door onze fractie verdedigd worden. Ik heb aan mijn medewerker Frans Knockaert gevraagd te informeren naar de stand van zaken in deze aangelegenheid en hem tegelijkertijd opgedragen om de verdere ontwikkelingen te volgen. Wat de stand van zaken betreft vernam hij van de senaatsdiensten dat er nog steeds contacten zijn tussen een paar commissieleden en het kabinet Demotte om tot een nieuwe, bijgewerkte 'koepeltekst' te komen. Met dit gegeven in het achterhoofd kan ik enkel besluiten dat er nog niets definitief is. De contactpersoon bij de senaatsdiensten heeft thans nog geen weet van het vervolg in de behandeling van dit dossier.

Concreet stel ik voor om het contact te bewaren via mijn medewerker:

Frans Knockaert
Huis der Parlementsleden
Leuvenseweg 21
1009 BRUSSEL
telefoon 02/501.71.48
telefax 02/513.65.48
e-mail frans.knockaert@vlaamsbelang.org

Hij zal van zijn kant niet nalaten om u over toekomstige ontwikkelingen in dit dossier in te lichten.

Hoogachtend,

Frank Creyelman,
Senator

Van Mia DE SCHAMPHELAERE, Senator
Paleis van de Natie
Natieplein 1, Bureelnr. 2108 te 1009 Brussel

Aan Vlaams Geneeskundigenverbond
Aan de HH.Drs.VANMEIRHAEGHE & VERMEULEN

Brussel, 17/01/2006

Mijnheerde VGV-Voorzitter,
Mijnheerde VGV-Ondervoorzitter,

Voorzitter Jo Vandeurzen vroeg mij om u ons standpunt mee te delen omtrent het wetsvoorstel tot oprichting van een Hoge Raad voor Deontologie van de gezondheidsberoepen en tot vaststelling van de algemene beginselen voor de oprichtingenwerking van de Orden van de gezondheidsberoepen.

CD&V was betrokken bij de opmaak van dit wetsvoorstel en kon heel wat positieve punten inbrengen in verband met de onverenigbaarheden en ook in verband met de werklast voor de leden in de structuren van de orden. We zijn ook erg tevreden over het feit dat de Hoge Raad beschikt over een Nederlandstalige en een Franstalige afdeling.

We beslisten echter om het wetsvoorstel niet in te dienen omwille van de punten die ook u aanhaalt.

Ook wij hadden moeite met de passage dat de artsen in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad en in de randgemeenten Drogenbos, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Kaainem, Wezembeek-Oppem, Wemmel en Bever voor hun inschrijving kunnen kiezen tussen de lijst van Vlaams-Brabant en de lijst van Waals-Brabant.

We hoeden ons ook voor de federale recuperatie van het gezondheidsbeleid, maar we ondersteunen een overkoepelende raad voor alle gezondheidsberoepen, als de uitwerking een stap is in de richting van een Vlaamse Gezondheidszorg.

Met vriendelijke groeten,

Mia DE SCHAMPHELAERE
Senator

Van Annemie Van de Casteele en Patrik Vankrunkelsven

Aan Vlaams Geneeskundigenverbond V.Z.w.

Affligem, 25/01/2006

Geachte Dr. Van Meirhaeghe, Geachte Dr. Vermeulen,

Als hoofdindieners van het wetsvoorstel tot oprichting van een Hoge Raad voor Deontologie van de Gezondheidsberoepen en tot vaststelling van de algemene beginselen voor de oprichting en de werking van de Orden van de Gezondheidsberoepen, zijn wij ietwat verrast door uw schrijven van 20 december 2005, waarin u oproept om het voorstel niet goed te keuren. U haalt in uw brief drie punten aan.

Ijveren voor de Vlaamse zaak is voor ons beide de rode draad in onze politieke loopbaan. Het blijft onze ambitie de gezondheidszorg te communautariseren. Dat neemt niet weg dat op dit ogenblik gezondheidszorg nog steeds in belangrijke mate een federale materie is. Vanuit onze kennis van en onze zorg voor ons systeem van gezondheidszorg kunnen wij dan ook niet nalaten mee te werken aan en ons in te zetten voor een verbetering van de reglementering, in het belang van de patiënt. Daarom zijn we voluit gegaan voor een hervorming van de ordes en voor een deontologisch kader voor gezondheidsberoepen die geen orde hebben. Het is fout te stellen dat de Hoge Raad zich na oprichting in de praktijk zal gaan moeien met de werking van de bestaande ordes. Duidelijke bepalingen met betrekking tot de werking van de ordes garanderen overigens het apart kunnen vergaderen van beide afdelingen zoals dat vandaag het geval is, maar in de praktijk zelden

gebeurt. De Hoge Raad kan ook apart vergaderen maar in een beperkt aantal gevallen.

De toelichting van het wetsvoorstel verwijst inderdaad naar de bestaande toestand in de faciliteitengemeenten. Het is de bedoeling advies te vragen aan de Raad van State. Door deze bestaande "ongrondwettelijke" regeling te benadrukken, wordt de Raad van State gewezen op de huidige toestand. We zullen terzake het advies volgen en de tekst amenderen waar nodig.

Wij beschouwen dit voorstel geenszins als een federale recuperatie. Bij eventuele verdere stappen in de staatsvorming zal deze Hoge Raad op een eenvoudige manier kunnen gesplitst worden, parallel met heel wat andere organen.

Tenslotte willen wij er u op wijzen dat het hier om een wetsvoorstel gaat dat volgens de normale parlementaire procedure zal worden besproken en waar uiteindelijk een meerderheid zal over beslissen.

Wij hopen met dit schrijven een en ander beter toegelicht te hebben.

Met vriendelijke groeten,

Annemie Van de Casteele
Patrik Vankrunkelsven

Prof. Dr. Gaston Verdonk
Paul de Smet de Naeyerplein 16 te 9000 Gent

Aan de heer Dr. J. Van Meirhaeghe
Voorzitter Vlaams Geneeskundigenverbond

Gent, 30/01/2006

Geachte heer Voorzitter en waarde collega,

Ik houd eraan U bij de ontvangst van Periodiek Nr.1 – 2006 van harte te feliciteren met Uw voortzetting in de strijd van de Vlaamse belangen in de gezondheidsfeer. Ik wens U van harte op deze wijze voort actief te zijn, naar stijl en naar inhoud, van Uw activiteiten.

In verband met het door U aangekondigd "Symposium 25 jaar Vlaamse Gezondheidszorg - Preventie is samenzorg" moge ik Uw aandacht vragen ten overstaan van de huidige initiatieven, die uitgaan zowel van de Federale Regering als van de Vlaamse Regering, betreffende verdere plannen van organisatie? in de gezondheidssfeer.

Als arts uit de "interne" praktijk sinds menigvuldige jaren moge ik U waarschuwen niet alleen, zoals U terecht doet ten opzichte van de initiatieven van minister Demotte met "BeHealth" maar ook tegenover deze van minister Vervotte met haar Vlaamse "BeHealth". Ik schuw zowel de ene als de andere interventie want het gaat over verdere zgn. organisatie maar in de grond oprichting van een echte bureaucratie in de gezondheidssfeer, een zoveelste, en of ze nu van Federale of Regionale herkomst is, ze is voor de echte geneeskunde van de patiënt even ongepast. Ik spreek echt als clinicus want de echte gezondheidszorg ten overstaan van de patiënt gebeurt in het spreekuur van de arts, vooral van de huisarts, eventueel van de specialist in zijn bureel en niet elders.

Het verzamelen van patiëntengegevens en het opstapelen van papieren dossiers, later van e-mail gegevens, zal daar niet ten gunste van komen.

Zo minister Demotte de weg actueel niet wil zien die veel patiënten moeten volgen met hun psychische problemen nl. die van de eerste lijn, zie ik evenzeer het mislopen met de initiatieven van minister Vervotte; steeds maar "meer reguleren" nu van op het scherm in plaats van de schrijftafel.

Ik breng dit naar voor in verband met het symposium op zaterdag 18 maart a.s. waarbij ik mijn reserve uitspraak betreffende de plannen van onze regionale minister ook al is zij Vlaams. Inderdaad gaat het o.a. ter hoogte van punt 2, 3, 4 en 5 over echte praktijkproblemen waar ik de contacten met het Ministerie van haar nu Vlaamse Administratie nog meer vrees dan elders zowel uit mijn lange ervaring als van uit de echte praktijkgeneeskunde te velde.

In afwachting U te ontmoeten en met mijn oprechte wensen voor een succesvol symposium verblijf ik, geachte heer Voorzitter,
met oprechte collegiale hoogachting.

em. Prof. Dr. Gaston Verdonk

Van Dr. Richard Claes
Filip de Pillecijnlaan 22 te 9220 Hamme

Tav Voorzitter van het VGV

Hamme, 18/01/06

Waarde collega,

Is het u reeds opgevallen dat de agenda van Janssen-Cilag (beter wetenschappelijk jaarboek!) tweetalig is ook in 2006? Voorheen waren de citaten enkel in het Nederlands.

Met vriendelijke groet,

Dr. Richard Claes

Van Dr. Dockx

Aan Minister Demotte

Borsbeek, 08/03/2006

Betreft: aanspreektitels *médecin généraliste agrée* en *Monsieur le Docteur*.

Geachte Heer Minister,

Nogmaals moet ik U wijzen op een overtreding van de taalwetgeving. In bijlage een kopij van een bruine briefomslag gepost in Kortrijk met tweetalige afzender en met de Franstalige aanspreektitel "*médecin généraliste agrée*". De ingesloten folder betreffende het voorschrijven van generieken is in de correcte taal gesteld. Verder een kopij van een schrijven van het RIZIV dienst geneeskundige verzorging dat aanvangt met "*Monsieur le Docteur*". Hoe kan dit mogelijk zijn? Het kan natuurlijk fout gaan op verschillende niveaus waarvoor ik zeker begrip zal opbrengen. Mogelijks werkt Uw drukkerij met verouderde machines waarbij Nederlandstalige wisselstukken moeilijk te vinden zijn. Ook kan dit euvel te wijten zijn aan Nederlands onkundig personeel die België als ééntalig beschouwen. Misschien is Uw personeel niet vertrouwd met de verzending van poststukken.

Waar ik echter van overtuigd ben is dat U dit incident niet bewust heeft uitgelokt om zo de Vlaamse arts een taalpestertij als speldenprik toe te dienen. Uw bewezen goede trouw en faam samen met Uw uitstekende staat van dienst staan hier uiteraard borg voor.

Niet iedereen zal dit echter onderschrijven zodat ik vrees dat deze provocerende aanspreektitels veel wrevel zullen opwekken en Uw schrijven terecht komt in een verticaal klassement waardoor U enkele procenten generieken zou kunnen missen.

Daarom beveel ik U volgende voorstellen aan om onze goede verstandhouding terug te herstellen: U hermaakt deze brieven en herstelt het respect voor de taal en U voert een herschikking uit van Uw personeel, uiteraard Uzelf niet inbegrepen, teneinde recidieven te voorkomen.

Met de meeste hoogachting,
Jan Dockx

Van Luc Deconinck, voorzitter vzw' de Rand ' Kaasmarkt 75 te 1780 Wemmel

Aan De heer Frank Vandenbroucke
Vice-minister-president en Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15 te 1210 Brussel

16/01/2006

Betreft : wetsvoorstel tot oprichting van een Hoge Raad voor Deontologie van de Gezondheidszorgberoepen - Mogelijke impact van dit wetsvoorstel op de Vlaamse rand

Mijnheer de minister,

Bij deze willen we uw bijzondere en dringende aandacht vragen voor het op initiatief van federaal minister van Volksgezondheid Rudy Demotte ingediende wetsvoorstel betreffende de oprichting van een Hoge Raad voor Deontologie van de Gezondheidszorgberoepen en tot vaststelling van de algemene beginselen voor de oprichting en de werking van de Orden van de Gezondheidszorgberoepen.

Dit wetsvoorstel voorziet onder meer in een grondige wijziging van de werking van de Orde van Geneesheren en een vernieuwd kader inzake de deontologische regels en werd in zijn jongste versie op 6 oktober 2005 verder ten gronde besproken in de bevoegde senaatscommissie.

Naar blijkt uit de ontwerp teksten van de Memorie van Toelichting zouden de artsen in de zes faciliteitengemeenten (Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wezembeek-Oppem en Wemmel) en Bever zich naar vrije keuze kunnen inschrijven op de lijst van de Orde van Geneesheren van Vlaams-Brabant of Waals-Brabant. Omwille van het feit dat deze uitzonderingsregel uitsluitend betrekking heeft op de Vlaams-Brabantse faciliteitengemeenten rekenen we het tot onze plicht u dit belangrijk principieel probleem (met precedentswaarde) te melden. Zekere analogie met het BHV-probleem zal u uiteraard ook niet ontgaan.

De mogelijkheid voor artsen die hun hoofdactiviteit in het Vlaamse Gewest uitoefenen, om zich in te schrijven bij de Orde van Geneesheren van Waals-Brabant, is in flagrante tegenspraak met de grondwettelijke indeling van ons land in taalgebieden, gemeenschappen, gewesten en provincies. Ze houdt tevens een discriminatie in, vermits artsen die werkzaam zijn in het Waalse Gewest, zich niet kunnen inschrijven bij de Orde van Geneesheren van Vlaams-Brabant.

Minstens even belangrijk is dat hierdoor de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap minstens op onrechtstreekse wijze worden aangetast. De Vlaamse Gemeenschap is immers bevoegd voor een aanzienlijk deel van het gezondheidsbeleid (o.m. preventieve gezondheidszorg). Het is evident dat de Orde van Geneesheren, al was het maar door de tuchtbevoegdheid die ze uitoefent, een essentiële schakel is of kan zijn in het Vlaams gezondheidsbeleid. Dat artsen die werkzaam zijn in het Nederlandse taalgebied – en die dus voor een aantal aspecten van de volksgezondheid onder de exclusieve bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen – ingeschreven zouden kunnen zijn bij een provinciale Orde van Geneesheren van Waals-Brabant, die met de Vlaamse regelgeving geen uitstaans heeft, is dan ook onaanvaardbaar en dreigt die artsen aan de Vlaamse regelgeving te onttrekken.

Het is duidelijk dat de federale wetgever zijn bevoegdheid om de ordes van de gezondheidszorgberoepen te regelen, niet mag uitoefenen op een wijze die onverenigbaar is met de grondwettelijke indeling van het land en die, al weze het onrechtstreeks, de uitoefening van exclusief aan de gemeenschappen toegewezen bevoegdheden kan doorkruisen.

De bevoegdheden van de gemeenschappen worden overigens in het wetsvoorstel in enige mate erkend, vermits de nog op te richten Hoge Raad voor Deontologie van de Gezondheidszorgberoepen voorziet in een Nederlandstalige en Franstalige afdeling, die principieel afzonderlijk kunnen vergaderen, o.m. met betrekking tot die aspecten die tot de bevoegdheden van de gemeenschappen behoren. De eigen vergaderbevoegdheid wordt echter wezenlijk beperkt door "grendelprocedures" waarbij een meerderheid van twee derden van de ene afdeling adviezen van de andere afdeling kan blokkeren, zelfs voor aangelegenheden die tot de exclusieve bevoegdheid van de gemeenschappen behoren. Deze "grendels" op zich zijn o.i. onverenigbaar met de exclusieve bevoegdheid van elke gemeenschap ter zake. Toch willen we dit hier vooral aanhalen omdat de inschrijving in de Orde van Waals-Brabant van artsen die in

Vlaams-Brabant werkzaam zijn, tot de absurde situatie kan leiden dat die artsen in de Franstalige afdeling kunnen zetelen (die geen bevoegdheid heeft wat betreft de Vlaamse Gemeenschap) en dat zij daar zelfs de adviezen van de Nederlandstalige afdeling mee kunnen blokkeren.

Ten onrechte beroept de memorie van toelichting zich op de voortzetting van de huidige situatie, onder verwijzing naar een arrest van de Raad van State van 17 oktober 1972 en een advies van diezelfde Raad van 22 december 1972. Immers, intussen werd de grondwet meermaals gewijzigd, is het land een federale staat geworden en werden aan de gemeenschappen exclusieve bevoegdheden toegewezen in het domein van de gezondheidszorgen.

We menen dat het wetsvoorstel op dit punt derhalve voor de Vlaamse Gemeenschap en voor de rand in het bijzonder niet aanvaardbaar is.

Met oprechte hoogachting,

Luc Deconinck
Voorzitter

Eddy Frans
Algemeen directeur

RAAD VOOR ADVIES

Prof. Dr. Rik Casteels, K.U. Leuven
Dr. J. Daels, Het Vlaamse Kruis
Dr. E. De Bleeker, oud-voorzitter VVMV
Prof. Dr. L. Denis, directeur Oncologisch
Centrum Antwerpen
Prof. Dr. W. Dierick, U.A.
Dr. C. Geens, W.V.V.H.
Dr. Ridder K. Goddeeris, KULAK
Dr. J. Huyghe, Kon. Acad. Geneeskunde
Prof. Dr. Jan Peers, K.U. Leuven
Prof. Dr. K. Van Camp, U.A.
Prof. Dr. P. Van Cauwenberge, rector U.G.
Prof. Dr. G. Verdonk, U.G.
Dr. R. Verhaert, V.V.K.

RAAD VAN BESTUUR

Voorzitter: Dr. Jan Van Meirhaeghe
Ondervoorzitter: Dr. R. Vermeulen*
Secretaris:
Penningmeester: Dr. J. Dockx
Tijdschrift: Dr. J. Van Meirhaeghe,
Prof. Dr. E. Ponette*, Dr. R. Lenaerts*,
Dr. J. Gyselinck
Cultuur: Dr. J. Dockx
Leden: Dr. G. Celen, Dr. E. De Sutter,
Dr. L. Ide, Dr. P. H. Jongbloet,
Dr. J. Peremans

* oud-voorzitter

Lidgeld V.G.V.

Gewoon lid	€ 45.00
Tot 10 jaar na diploma	€ 20.00
Arts zonder praktijk	€ 20.00
Steunend lid	€ 75.00
Artsenkoppel	€ 50.00
Artsenkoppel (tot 10 jaar na diploma of zonder praktijk)	€ 25.00
Abonnement "Periodiek/Nieuwsbrief" voor niet leden	€ 20.00

Postrekening nr. 000-0145403-97 Kredietbank nr. 407-3062251-47 Generale Bank nr. 220-0661040-21

Secretariaat V.G.V.: Ergo de Waellaan 3 – bus 14
2100 Deurne – Antwerpen - Tel: 03/322.28.50 – Fax: 03/322.45.14
e-post: vgv@vz.uuethost.be - webstek: www.vgv.be
Het secretariaat is open alle werkdagen van 9 tot 13 uur

Uitgave van het VGV

- ⚙ Redactieraad: Prof. Dr. A. Baert, Dr. J. Dockx, Dr. J. Gyselinck, Dr. R. Lenaerts, Prof. Dr. E. Ponette, Dr. J. Van Meirhaeghe
- ⚙ Verantwoordelijke uitgever: Dr. J. Van Meirhaeghe, Koolkerkesteenweg 76, 8340 Oostkerke
- ⚙ Hoofdredacteur: Dr. J. Gyselinck, Tournibois 5, 7880 Vloesberg
- ⚙ De gepubliceerde bijdragen verschijnen onder de verantwoordelijkheid van de auteurs
- ⚙ Drukkerij Jules De Winter, Kleine Markt 13, 2000 Antwerpen, Tel. 03/232.20.22, Fax. 03/225.15.84